

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Lengyel-német vita

Egy pomerániai bíróság tárgyalási naplójában január 25-re elő van jegyezve dr. Kohner pere. Helyesen úgy kellett volna az ügyet bevezetni; Per Copernicus körül. Ebben a perben akarják eldönteni azt a kérdést, hogy a csillagászati rendszer zseniális megalkotója lengyel volt-e vagy német. Lengyelországba forgalomba került a nagy Copernicus fényképe és alatta ez a felírás: „A lengyelországi német népkisebbség legnagyobb szellemi képviselője”. A lengyel hatóságok elrendelték ennek a levelezőlapnak az elkobzását, de dr. Kohner, a lengyelországi németek egyik vezére pert indított az elkobzás törvénytelenységének kimondása iránt. Ezt a pert fogják a jövő héten tárgyalni.

Ha a bíróság nemcsak a jogkérdést, hanem a levelezőlap állításának valóságát is feszegetné, úgy el kellene igazságot dönteni, hogy Copernicus milyen nemzetiséghez tartozott? Itt salamoni ítélet sem segít, mert egyik fél sem elégedne meg Copernicus véreinek és származásának megfelezésével és mindegyik teljesen és maradéktalanul magáénak mondja a hajdani frauenburgi barátot, akit már a maga idejében sem érdekelték nagyon a földi dolgok, mert hosszú távcsövével egyre a mennyboltozatot kémlelte. Ha a teremtő megtartotta a nagy Nicolaus szokását, úgy a mennyekből most a Földre néz egyre és jóságos fejét talán rosszalóan csóválja. Pap volt, az egyházé lett, latinul írt, nem a hazai nyelvet, ő is hibás, hogy az utódoknak nagy problémát hagyott hátra megfajtásra, holott azt hitte, hogy a legnagyobb problémát megfejtette.

Minden nemzet büszke nagyjaira és annál büszkébb, minél mélyebb nyomot hagyott az emberiség kultúrájában. Nem utolsó nemzeti érdek annak megállapítása, hogy német, vagy lengyel volt-e Copernicus, mégis azt hisszük, hogy nem szabad beledobni emléket a nemzetek mai vetélkedésébe. A kérdés még 10—20 évvel ezelőtt is német és lengyel tudományos körök higgadt buvárkodására volt bízható, ma azonban politikai kérdés lett, amelyet átfűtt a mai idők jellemző nemzeti idegenkedés. A tudósok nem vitatták volna el sem a német, sem a lengyel szellemtől azt, ami azokat Copernicusból megilleti. Találtak volna való megoldást, a mely mint a tudósok és írók tizezreinek esetében, itt is az lett volna, hogy bizony a nagy csillagászatban két fajta vér is csörgedez. De a pomerán per politikai kérdés. Egy név van a napi-rendben, de valójában két nép törzskodásáról van szó és így, ebben a formában még a jogos nemzeti büszkeség megnyilvánulása is a copernicus-i szellem ellen való. Mert a copernicus-i szellem a világegyetem összhangzatát kereste, véltve azt, hogy a csodás rendszer felemelkedett békességérzést teremt az emberben is. Ő volt az, aki először nézett fel a Földről és tagadta a Föld istenítését. Ő volt az, aki az egocentrum felfogásából kiemelte az emberi értelmet és a Naprendszer felismerésének hőse, vértanúja lett. A pomerániai per különleges fonákságát képezi, hogy olyan tudós emléket vonja a mindennap kérdéseibe, aki már korábban más volt és más-ként látta a dolgokat, mint kortársai. Nem mi állunk a dolgok központjában és parányok vagyunk a mindenségben — ez az asztronómiai felfogás bizonyos bölcséletet is jelent: Meg kell adnunk azoknak a testeknek is a magukét, a melyek mellettünk keringenek a Kosmos urjében, vagy a földi téren. És a földi test akár nép, nemzet, állam, egyén: tiszteletet érdemel a hasonló ergedtől. Ha a pomerán törvényszék január 25-én nem dr. Kohner nevét, hanem a Nap mártírjának és a per igazi hősnéket nevével kiáltanak ki, a csillagok vánkosan örök dicsőséget talált Copernicus riadtan nézne körül, hogy a Földön, mit akarnak tőle az emberek?

Aláírták az egyezményt a kormány és a magyarság között

A magyar kisebbség belép a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. — Calinescu belügyminiszter engedélyezte egy önálló magyar kulturális, gazdasági és társadalmi szerv létesítését.

A bucuresti Románia című lap, a kormány féléhivatalos orgánuma, jelenti:

Azoknak a tárgyalásoknak eredményeképpen, amelyek a kormány részéről dr. Dragomir Silviu kisebbségi fő kormánybiztos és a magyar

népkisebbség képviselői között Kolozsváron folyt, Armand Calinescu belügyminiszter ma délután a következő egyezményt írta alá:

Hivatkozással a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megalakításáról szóló törvényre, továbbá az 1938. augusztus 4-ikén életbelépett kisebbségi törvényre, az alábbiakban állapodtunk meg:

1. A magyar nemzetiségű román állampolgárok a magyar lakosságú városokban és fal-

vakban testületileg belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába, ahol külön tagozatot alkotnak. Ezeket a tagozatokat a Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfelsőbb tanácsában tíz magyar tag képviseli, míg az igazgatóságban egy helyet kapnak. A titkári hivatalokba magyar tisztviselőket is kineveznek.

2. A magyar szakmai érdekképviseletek testületileg belépnek a már meglévő és az ezután megalkotandó törvényes szervezetekbe. Ezeknek a vezetőségében a magyar kisebbség számarányának megfelelően kap helyet.

3. A magyar kisebbség politikai megnyilatkozása a Nemzeti Ujjászületés Frontjában történik, ezenkívül a magyarság számára engedélyezik egy olyan önálló szerv létesítését, amelyben kulturális, gazdasági és társadalmi célkitűzéseit megvalósíthatja.

**GRÓF BÁNFFY MIKLÓS,
SZÁSZ PÁL,
GRÓF BETHLEN GYÖRGY,
ARMAND CALINESCU**

Gróf Bánffy Miklós kérésére Calinescu belügyminiszter engedélyezte az önálló magyar szerv felállítását és erről a következő tartalmú levelet intézte hozzá:

Bánffy Úr!

Kérésére és a Nemzeti Ujjászületés Frontjáról szóló törvény rendelkezései értelmében van szívesem értesíteni, hogy a belügyminisztérium megengedte egy önálló magyar szervezetnek a működését, amelyben a romániai magyar népkisebbség kulturális, gazdasági és társadalmi szervezési munkásságot végezhet, az Ön elnöke alatt.

**ARMAND CALINESCU
belügyminiszter**

A magyar külügyminiszterrel közölték Berlinben, hogy a bécsi döntőbíróóság határozata végleges

Rendezik a Magyarországon lakó németek helyzetét. Hitler és Csáky gróf tanácskozása

Berlinből jelentik: Egész Középeurópa nagy érdeklődéssel figyeli gróf Csáky magyar külügyminiszter berlini látogatását és politikai tárgyalásait. Különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak a Hitler kancellár és Csáky gróf közötti megbeszélésnek. Hivatalos jelentést erről a tanácskozásról nem adtak ki, de beavatott helyen úgy tudják, hogy a következőkről folyt a szó:

1. Magyarország kilép a Népszövetségből;
2. A magyar—csehszlovák viszály;
3. A 600 ezer főnyi németesség helyzete Magyarországon;

4. A magyar—jugoszláv kapcsolatok.
Ami Magyarországról kilépéséről illeti a Népszövetségből, Csáky gróf kijelentette, hogy továbbra is a kommunistaellenes politikát fogják folytatni. Ha aláírják a kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozást, úgy a helyzet kényes lesz, mert mint népszövetségi tag találko-

nia kell a szovjet-kormány képviselőjével. Ami a magyar—csehszlovák viszályt illeti,

Csáky gróf közölte, hogy a bécsi döntőbíróóság határozata megváltoztathatatlan.

A magyarországi németesség helyzetének szabályozása halasztást nem tűr, mert éppen olyan jogokat kell, hogy élvezzenek, mint a Németországban élő népek, miután nincs különbség a Németországban és a Magyarországon élő németek között.

Csáky gróf magyar külügyminiszter berlini tárgyalásairól a német hivatalos közlemény, amelyet szerdán adtak ki, a következőket mondja:

Csáky István gróf magyar külügyminiszter kétnapos berlini tartózkodás után elhagyta a birodalom fővárosát. A vezér és kancellár január 16-án fogadta a magyar államférfiút, aki ezen-

kívül több alkalommal beható megbeszélést folytatott Ribbentrop külügyminiszterrel. A magyar külügyminiszter tiszteletére rendezett különböző fogadásokon alkalmat nyílt az állam és a párt vezető férfiival találkozni. Csáky István gróf kedden látogatást tett Göring vezértábornagynál, majd felkereste Hess Rudolfot, a kancellár helyettesét és megtárgyalta vele a magyarországi német népesítést érintő kérdéseket. A német külügyminiszterrel behatóan megvitatta a német birodalmat és Magyarországot érintő időszeri kérdéseket. A megbeszélések barátságos, nyílt szellemben folytak le és bebizonyították, hogy a követendő külpolitikában a nézetek teljesen megegyeznek és a két ország közötti régi barátságot tovább kell mélyíteni. Megállapították, hogy a Németország és Magyarország közötti szoros összetartozás a legjobb záloga az európai béke további fejlődésének.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter szerdán délben elutazott Berlinből, hogy visszatérjen Budapestre. Búcsúztatásánál az anhalti pályaudvaron megjelent Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és a német külügyi hivatal több magasrangú tisztviselője.

A berlini megbeszélések befejezése után gróf Csáky magyar külügyminiszter a sajtó számára a következő nyilatkozatot adta:

— Nagy meglepéssel tölt el berlini utazásom eredménye. Az rendkívül szívélyes hangulat, amelynek keretében a tanácskozások folytak, már jóelőre biztosítékul szolgált arra nézve, hogy az eredmény nem lehet más, mint a két nemzet közötti szoros barátság ismételt kihangsúlyozása. Ebből az alkalomból egyébként rá akarok mutatni arra, hogy bizonyos nyugat-európai sajtó, amint az a legtöbb magyar miniszter külföldi utazása alkalmával megtörtént, most is megkísérelte, hogy utazásomnak olyan jelentőséget tulajdonítson, amely azt a célt szolgálta, hogy

Magyarországnak szomszédaival való viszonyát megzavarja.

Ennek a sajtónak pedig tudnia kellene, hogy Magyarország éppen úgy, mint Németország, a béke fenntartását kívánja valamennyi szomszédos állam irányában.

Viharos interpellációk a magyar parlamentben

Imrédy miniszterelnök elítéli az edurvult parlamenti hangot és bejelentette, hogy alkotmányosan akar kormányozni. — Éles szócáta kormánypárti és ellenzéni képviselők között

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház szerdai ülésén interpellációs nap volt, amelyre 35 interpellációt jegyeztek be már napokkal előbb a képviselők. Az ülést délelőtti 10 órakor nyitották meg és folytatták a honvédelmi törvényjavaslat tárgyalását. Két felszólalás után tértek rá az interpellációk tárgyalására. Ennek során elsőnek Mojzes János terjesztett elő interpellációt, hogy az alig egy esztendővel ezelőtti megszavazott új általános, titkos választójog, amelyet még egyszer sem próbáltak ki, már elvült.

Meisler Károly (a Rakovszky-csoport tagja) szóvá tette a tömeges zsidó megkeresztelkedéseket, majd tiltakozott a zsidó-magyar vegyes házasságok emelkedése ellen. Kifogásolta, hogy

az újabb zsidó-törvény sem készült faji alapon

és nem tesz intézkedést a fajtisztaság megvédése érdekében, ahogyan azt Németország és Olaszország tette. Felszólalását az ellenzék részéről sűrű közbekiáltásokkal zavarták.

— Magyar, vagy sváb fajról van szó? Mi köze magának a magyar fajhoz! Maga sváb! — kiáltottak minduntalan feléje.

Dulin Jenő független kisgazdapárti a parlament életben tapasztalható őszinteségi hiány miatt megkérdezte a miniszterelnöktől, mondja meg őszintén, fenn akarja-e tartani a parlamentáris kormányzatot.

Imrédy Béla miniszterelnök válaszában hangsúlyozta: több ízben kijelentette már, hogy az alkotmányosság keretében akar kormányozni, az alkotmányon azonban van javítani való. Az alkotmány nem meredhet meg, mint a kő, hanem azt is fejleszteni kell. Ő maga is elítéli azt a hangnemet, amely a politikai életben, különösen a pártszakadás óta felütötte a fejét.

Festetics Sándor gróf nyilaskeresztes vezér interpellált ezután viharos közbeszólások közben a Magyarországon tapasztalható németellenes izgatásokról. Az interpellációt kiadták a külügyminiszternek.

IFJUSÁG SPORT MUZSIKA SZERELEM

e 4 nagy kártyát üti ki a TIROLI HANGVERSENY

A nagy farsangi filmesemény!

Barcelona közeli eleste várható

Francia csapatai tovább folytatják az előnyomulásukat. — A francia baloldal követeli, hogy Franciaország avatkozzék bele a spanyol polgárháborúba. — Ússzpontosították a francia hajóhadat a Földközi-tengeren

Párisból jelentik: A nemzeti csapatok gyors előnyomulása rendkívül nagy idegességet keltett Franciaországban, ahol a közvélemény valóságilag két pártra szakadt.

A baloldal követeli, hogy Franciaország küldjön ka onai segítséget a köztársaságiaknak, viszont a jobboldal a változatlan, szigorú semlegesség mellett van.

A beavatkozás legerősebb híve Léon Blum, volt miniszterelnök, míg a semlegesség harcosa Flandin, ugyancsak volt miniszterelnök. A két politikuspártvezér ellentétes felfogása a kamara legutóbbi ülésén éles szóharcban nyilvánult meg. Flandin óva intette Franciaországot a fegyveres beavatkozástól, mert ez világháborúra vezetne. Érdekes az Intransigeant című jobboldali lapnak mai cikke, amely a következőket írja:

— Olaszország abban a hiszomben szállja ja csapatait Olaszországba, hogy ezzel saját érdekeit szolgálja. De Olaszország keservesen csalódni fog még abban az esetben is, ha Franco győzni fog. Olaszország feltétlenül a vesztes félhez fog tartozni, mert súlyos ládarándulás fogja érni.

Hosszabb cikkben foglalkozik a Populaire

című baloldali lap is a veszedelmes helyzettel és Léon Blum parlamenti beszédével.

— Még a jobboldalhoz tartozó poli ikusoknak is el kell ismerniök, — írja a lap — hogy Blumnak köve kezdetésében igaza van. Olaszország nyíltan csapatokat küldött Franco tábornok megegytésére. Mussolini kijelentette, hogy ezeket a csapa okat csak Franco végleges győzelme után vonja vissza. Franciaország a semlegességet szigorúan betartotta, Olaszország azonban az ünnepélyesen megkötött semlegességet sorozatosan megszegte. Jogos, hogy Franciaország hasonló eszközöket használjon, mint Olaszország és több hadosz állvnyi katonaságot küldjön a köztársasági Spanyolország megegytésére. Franciaország számára nem lehet közömbös, hogy nvvagi a határan végig ellenséges államrend uralkodjék.

A kiélesedett francia-olasz ellentét egyik folyománya a francia hadiflotta hatalmas arányú gyakorlata a Földközi-tengeren. A római Tribune című újság mai száma részletesen foglalkozik a manőverrel és arra a megállapításra jut, hogy a francia hajóhadnak a Földközi-tengeren történő ússzpontosítása

Olaszországgal szemben kihívás jellegével bír.

Az újság visszapillantást vet a világháború tengerészeti eseményeire és azt hangoztatja, hogy a francia hajóhad a világháború során passzív szerepet játszott. Az olasz flotta állandóan nyugtalanította Polát, Fiumét és több dicsőséges ütközetet vívott meg.

— Az olasz flottának első feladata, hogy a hazai tengerpartot védje. Ha a provokációk azonban megismétlődnek, akkor az olasz hajóhad figyelme idegen tengerpart felé fog irányulni.

Az Atlanti-óceáni és Földközi-tengeri francia hajóhad már kifutott Brestből, illetőleg Toulonból, hogy Gibraltár közelében találkozzanak és megkezdjék az együttes hadgyakorlatot.

A nagy flottagyakorlaton 80 hadihajó és 25.000 tengerész vesz részt.

A hadgyakorlatok végén Gamelin vezérkari főnök szemlélt tart.

Ezalatt a spanyol harctéren tovább folvik az elkeseredett küzdelem és Franco csapatai erőteljesen haladnak előre. Újabb jelentések szerint a nemzetiek Barcelona felé történő offenzívájukban négy várost foglaltak el és rövidesen számolni lehet Barcelona elestével, ami előreláthatóan a polgárháború végét jelenti. Ma a nemzeti rádióállomások Franco üzenetét közvetítették, amelyben bejelentette Katalánia felszabadítását és a közeli hékét. Franco tábornok a kiontott véért a felelősséget a köztársaságiakra hárítja, mert Bilbao eleste óta nem volt célja a háború folytatásának. Franco szerint a spanyol polgárháború azért tört ki, hogy Euróát megszabadítsák a kommunis' a veszedelemtől.

A felhívás a következő szavakkal végződik:

— Ébredjétek a valóságra, szünjenek meg a gyűlöletök és részaknak, hogy az úi nagy-lekú és jocalanon álló Spanyolországot felújíthessük. A kiket megcsaltak, ne fájjenek. 270 ezer hadifogoly van arra, hogy nem ismerjük a gyűlöletet és bosszút. Ellen Spanyolország!

Londonból jelentik: A Daily Herald híradása szerint Negrin spanyol köztársasági miniszterelnök tegnap Barcelonából elutazott tiltkos küldetéssel. Kedden délután lénté át a Pyrenneusokat. Úttának célja felől a legnagyobb titoktartás észlelhető.

Feltételek szerint azonban Negrin azért ment Párisba, hogy utolsó felszólítást intézzen a francia hafiárnak a Pyrenneusoknál való megvitása érdekében, hogy a köztársasági csapatokat fegyverrel és löszrel láthassák el.

A Straja Tárii parancsnoka méltatta Titeanu sajtóminiszter működését

Sidorovici főparancsnok meglátogatta Titeanu minisztert, akl nagy beszédben köszönte meg az elismerést

Bucurestiből jelentik: Teofil Sidorovici a Straja Tárii parancsnoka, dr. Stefan Soimescu tanár. Nis-sa Camarasescu kisasszony, Juganaru őrnagy és Ioan Dogorozzi társaságában meglátogatta a Wilson uccában levő sajtó- és propagandaügyi államtitkárságot. A vendégek felkeresték az államtitkárság valamennyi tagozatát. A látogatás során elsőnek Teofil Sidorovici parancsnok mondtó beszédet, aki többek között a következőket jelentette ki:

Elismerés Titeanu miniszternek

Miniszter úr!

Az országór intézmény vezetői szükségesnek látták, hogy meglátogassák Önöket és hogy meleg el-

Sidorovici országórfőparancsnok.

ismerésüket és köszönetüket fejezzék ki Önnek és az államtitkárságnak, amelyet Ön oly nagy hozzáértéssel vezet, mindazokért a megmozdulásokért és tevékenységekért, amelyeket az országór mozgalom érdekében kifejtett. Megvallom Önnek, hogy az az együttműködés, amelyet Öfelsege óhajtott, a megalapítás legelső percétől a legharmónikusabb volt az államtitkárság és a Straja Tárii között. Köszönöm Önnek azt a szeretetet, amellyel az országór intézmény ügyét felkarolta. Miniszter úr, Ön az első, aki ezt a magas kitüntetés, amelyet Öfelsege adományozott, viseli. Ön ezt a kitüntetést már az első pillanattól kezdve megérdemelte és öröm től: el bennünket, hogy miniszter úr ennek a birtokába juthatott. Visszaemlékezünk, hogy az országór mozgalom kezdetén, amikor kevesen hitték benne és kevesen fogták fel a mozgalom értelmét és kevesen siettek a segítségére, Ön volt az első, aki időt és anyagiakat nem kímélve munkálkodott az ifjúság mozgalmanak előmozdításán. Amióta ez az intézmény fennáll, a közöttünk levő kapcsolatok még mélyebbek és erősebbek. Minden megmozdulásunknak a kezdetén és egész tartama alatt élvezük az Ön támogatását és lehetővé tette, hogy Öfelsegének ez a nemes gondolása filmen, sajtóban, rádióban, valamint a rendelkezésére álló propaganda eszközök által, külföldön is ismeretessé vált.

A propaganda új útja

Arra kérjük Önt miniszter úr, hogy a jövőben is biztosítson bennünket jóakaratu és szeretetteljes támogatásárral, mivel Ön ugyanúgy, mint mi, meg van győződve arról, hogy mindazt, amit a mozgalom keretében teszünk, a Hazáért, a Nemzetért és a Királyért cselekedjük. A magam részéről kidolgoztam egy propaganda tervezetet, amely remélhetőleg az Ön tetszését is megnyeri. Arról lenne szó, hogy ugy a bel-, mint a külföldi sajtóban is, ismertté tegyünk és közöljük a hasznosnak vélt és reánk vonatkozó adatokat, valamint az Öfelsege által meghonosított nevelési rendszert. Országunkat a lelkes fiatalok kereszttül kell ismertté tennünk. Ezek a fiatalok külföldre távoznak és a fiatal korban kötött barátságok egész életen át ösztintek és bensőségek maradnak. Az Önöktől kapott propaganda anyagot mindenüvé el fogjuk juttatni. Az ifjúság nemzetközi ünnepein és összejövetelein filmeket mutatunk be, a rádióban külön órát szentelünk a különböző országokkal való kapcsolatok kimélyítésére. Törekedni fogunk arra is, hogy minél több és változatosabb nemzeti ruhákat, nemzeti táncokat és énekeket gyűjtünk egybe, amelyeket a külföldre távozó fiatalok által tesszük ismertté. Visszaemlékszem arra az időre,

amikor egy román cserkész-különítmény utazott a stockholmi jamboreera. A svédok nagyon keveset tudtak rólnuk, amikor azonban fiatalok bemutaták nemzeti táncukat, nemzeti viseleteinket és a közönség meghallotta a népi énekeinket, behatáon kezdett érdeklődni országunk és népünk iránt. A határokon túl élő testvéreinkkel a legbensőbb kapcsolatokat tartjuk fenn. E célból a rádió műsorában egy órát szentelünk azoknak a román gyermekeknek, akik az ország határain kívül élnek.

Bensőleg is szervezkedni akarunk. Ehhez kérjük a miniszter úr közreműködését, hogy egy olyan térképet készíthessünk, amely az első tekintetre gyermekek, fiatalok, parancsnokok, vagy idegenek előtt ismertté tegyünk, hány román él a határokon túl, ami azt bizonyítja, hogy inkább nekünk lenne követelni valónk. A nemzeti viseletek összegyűjtésére intézményt kell felállítanunk, amelyben összegyűjtjük a nemzeti öltözékeket, hogy mindannyiszor, amikor valaki közülünk külföldi propaganda utra indul, ezek az öltözékek kéznél legyenek. Több filmet kell beszerezni, amelyeket bármikor a határon túlra szállíthatunk.

Biztosak vagyunk abban, hogy az Ön által megígért „A nemzet felemelése az ifjúságon keresztül” című film rövidesen elkészül.

El vagyunk ragadtatva mindattól, amit az államtitkárságon tett látogatásunk alkalmával tapasztaltunk, mi a Straja Tárii üdvözlését hoztuk el Önnek és biztosak vagyunk abban, hogy mindannyiunknak a „Hit, Munka, az Országért és a Királyért” a jelszava.

Titeanu miniszter válasza

Teofil Sidorovici parancsnok szavaira Eugen Titeanu sajtó és propagandaügyi miniszter a következőkben válaszolt:

— Öszintén megvallom, hogy mélyen meghatott

„A király és a nemzet”

A Straja Tárii vezetősége által nyilvánított köszönet bizonyos mértékben hízelgő ránk nézve, ugyanakkor azonban rámutat arra, hogy hol van szükség propagandára. Kötelességünknek tartottuk úgy tegnap, mint ma és holnap is, hogy segítségére legyünk ennek a királyi kezdeményezésnek. El kell ismernünk, hogy ez a királyi kezdeményezés, amelyet néhány évvel ezelőtt merésznek mondhattak volna, nem akar mást, mint Románia megszervezését. Ma a belső átalakulások és a külső veszedelmek idején, amikor az egész ország a király köré tömörül, amikor a nemzeti összetartás napról-napra erősödik, az egyetlen jelszó: A Király és a Nemzet, Munka és Hit! Ez nem más, mint az országórok jelszavának a visszhangja: Hit és Munka az Országért és a Királyért!

A Straja Tárii nagyarányú fiatal tartalék erejével felépíti a „Holnap Romániáját”. Ilymódon a tökéletesedés fáklyája nemzedékről-nemzedékre száll. Az országór intézmény által létesített iskolákból kerülnek ki azok a polgárok, akik hivatva vannak, hogy

a Straja Tárii teljes vezérkarának látogatása, élén ennek a királyi kezdeményezésnek nagyrahiatott parancsnokával. Eljött, hogy köszönetét fejezze ki azokért a szolgálatokért, amelyeket tettünk, amelyekről mi nem szeretünk sokat beszélni. A hallgatás előkelősége lényegében a propaganda tevékenységének legpontosabban körvonalazott felfogása. Kétféle propaganda módszer van és minden országban ezeknek a propaganda szolgálatoknak a vezetői egyéni stílust vittek be a propagandába.

Vannak zajos és folyton ismétlődő propaganda módszerek, amelyek egyáltalában nem törekszenek arra, hogy elpálástolják propaganda céljukat. Van azonban más felfogás is; az, amelyik a miénk is. Az a felfogás, amely csak a munkát és annak értékét igyekszik emelni névtelenül.

Véleményem szerint az a tan helyes, amely propaganda tevékenységet, tényeket és tetteket mutat-hat fel. A mi országunknak, amely jogában él, nincsen más propagandára szüksége, mint jogainak kiemelésére és szent igazságának pontos körvonalazására. Ez talán a legnehezebb propaganda, mert szükségszerűen megkívánja, hogy az államtitkárság közreműködésének hatása érezhetővé váljék mindenfelé, úgy belföldön, mint külföldön is.

Titeanu sajtóminiszter.

Romániát a győzelem országává emeljék. Az ifjúság előkészítésénél a Straja Tárii hathatós támogatásra talán a Társadalmi Szolgálat intézményében, valamint a propagandaügyi államtitkárságban. A propagandaügyi államtitkárság anélkül, hogy felhagyna eddigi munkájával, kötelességének érzi támogatni mindazokat a szervezeteket, amelyek az újjászületett Románia megteremtését mozdítják elő.

Nem fejezhetem be szavaimat anélkül, hogy mint háborúelőtti cserkész és mint a Straja Tárii kitüntetettje, ne fejezzem ki köszönetemet mindazoknak, akik ennek az intézménynek az élén állnak, főképpen pedig a jelenlegi parancsnoknak Teofil Sidorovici őrnagynak. Az önk köszönete, amelyet egy látogatás formájában juttattak el hozzám, újabb buzdítás lesz a munkára mindnyájunk részére. Mindenkinél ott kell teljesíteni feladatát, ahova a kötelesség és bizalom állította. Ha mindannyian teljesítjük kötelességünket, megerősítjük az országot.

Ezzel a gondolattal zárom szavaimat. Éljen II-ik Carol király!

Két öngyilkosság Bucurestiben

A menekülő tolvaj tudatosan a kirakatnak rohant

Bucurestiből jelentik: A fővárosban a tegnapi nap folyamán ismét két öngyilkosság, illetve öngyilkossági kísérlet történt. Az esti órákban az északi pályaudvar harmadik osztályú vörötermének büfféjébe betért egy 50 év körüli férfi, aki teát rendelt. Az ismeretlen ezután egy kis üveget vett elő és annak tartalmát beleöntötte a teába, amelyet felhajtott. Néhány perc múlva a többi vendégek arra lettek figyelmesek, hogy az ismeretlen a földre bukik. Nyomban értesítették a mentőket, akik az öngyilkos embert szállították a Filantropia kórházba. Itt megállapítást nyert, hogy tettét töményecetsavval hajotta végre. Mire az orvosok elsősegélyben részesítették volna, már beállott az agónia. Az életunt ruhájában G. P. aláírású levelet találtak, amelyben az öngyilkos közli, hogy „olyan okok miatt válik meg az élettől, melyek senkit sem érdekelnek” és ha előbb szert tett volna valamilyen erős mérgegre, úgy már előbb eldobta volna magától az életet.

A másik eset a „La vulturul de mare cu pestele in ghiare” nevű áruház előtt történt, ahol egy menekülő zsebtolvaj szokatlan módon kísérelt meg öngyilkosságot. Néhány nappal ezelőtt a 12-ik rendőrkerület detektívjei elfogták Bors Tódor zsebmetszőt és betörőt, akit több lopás elkövetésével gyanúsítanak. Tegnap délután az egyik rendőrtiszt és egy csendőr helyszíni szemlére akarta kisélni a tettest. Amikor a Carol uccába értek, Bors Tódor váratlanul futásnak eredt. A két hatósági közeg természetesen nyomban a szökevény után eredt. Már-már utolérték, amikor az elvetemült ember látva, hogy nem tud elmenekülni, a „La vulturul de mare cu pestele in ghiare” nevű áruház előtt, öngyilkossági szándékából fejfel nekirohant az egyik hatalmas kirakatnak. A kirakat nagy csőrpöpléssel betört és a zsebtolvaj fejét az üveg-szilánkok sulyosan megsebesítették. Az öngyilkos betörőt ezután bérgekocsin az Urgenta kórházba szállították.

Több mint kétszáz beteget „gyógyított” meg az örültek házából megszökött álorvos

A francia főváros legujabb botránya

Párisból írják: Dr. Louis Beneteau rendelőt napra növekedett s ezzel együtt betegeknek száma. A népszerűség híre természetesen a rendőrség vezetőinek fülébe is jutott. Beneteau működésében nem volt semmi feltűnő. Betegeket „gyógyított”, épugy, mint a többi párisi orvos. Feltűnt azonban, hogy amíg más orvos a gyógyításért megfizette a megállapított kezelési díjat,

A CSODADOKTOR

Beneteau orvosi tanácsért, gyógyszerért pénzt nem fogadott el.

Dutrey rendőrtanácosnak az orvos önzetlensége gyanusnak tűnt. Erre természetesen oka is volt:

— Ilyen még nem volt Párisban — hangzott a rendőrtanácos a Paris Soir egyik riportere előtt. Ennek utána járók.

Dutrey rendőrtanácos két detektív segítségével megkezdte a nyomozást. Először felkeresték Beneteau néhány volt betegét.

A betegek a hála hangján nyilatkoztak orvosukról.

Dicsérték. Érdekes, szinte a csodával határos dolgok kerültek a rendőrségi jegyzőkönyvbe. Dutrey ámulattal hallgatta végig az egykori betegek nyilatkozatát.

Egy párisi gyógyszerész fia éveken át különböző kórházakban fektült minden eredmény nélkül. Az orvosok minden kísérlete hasztalan maradt. A fiúcska nem gyógyult meg. A gyógyszerész egy nála gyógyszert vásárló beteg révén értesült a párisi „csodadoktor”-ról, dr. Louis Beneteau-ról.

Néhány nappal később már Beneteau lakásán fektült a gyógyszerész fia s többszöri kezelés után állapotában javulás állott be.

Nem tartott soká és

a fiúcska teljesen meggyógyult.

Érthető, ha a gyógyszerész, amikor csak tehetett, hálából a patikájába járó betegeket Beneteauhoz küldte. Dr. Louis Beneteau neve fogalom lett. Népszerűsége viszont a végzete.

A párisi „csodadoktor” népszerűsége egy vidéki orvos feleségének meggyógyításával érte el tetőfokát. Az asszonyról férje is lemondott, bár mint orvos ugyancsak kiváló szakember hírében állott.

AZ ÁRULÓ LEVÉL

Dutrey rendőrtanácos nyomozása minden irányban kiterjedt. Mint beteg

áruhába öltözöttlen felkereste a csodadoktor rendezőjét.

A rendelő, de magában véve az egész lakás, feltűnően kicsi volt. Szűk, sötét lakás. A rendelésre várakozó betegek a folyosókon és a lépcsőkön szorongtak.

Letartóztatás

A kihallgatás során érdekes részletek kerültek nyilvánosságra. Kiderült, hogy Páris népszerű csodadoktora mögött fantasztikus mult áll.

Dr. Beneteau se nem a párisi orvosi klinika főnöke, se nem orvos, hanem az egyik világlejű elmegyógyintézet megszökött, egykori betege.

Louis Beneteau két évvel ezelőtt szökött meg az örültek házából.

A csodadoktor egykori betegei között lefolytatott vizsgálat nyomán a rendőrség emberei igen érdekes részleteket derítettek ki.

Több mint kétszáz beteg állott Beneteau kezelése alatt.

A világlejű elmegyógyintézet egykori ápolója a legfurfangosabb ötletek segítségével kérte ki az orvosok tanácsát, ha valami súlyos „esetről” volt szó s nem tudta a bairt diagnosztizálni. Megtörtént többször, hogy híres orvos-tanárokhöz fordult tanácsért. Ha a beteg ki-gyógyult, a sikeres kezelés bizonyítására Beneteau el is küldte őket ahhoz a tanárhoz, akitől

Nagy világattrakció!

Duo Shanghai a Terminusban

csak 14 napig

Az egyik detektív óvatlan pillanatban el-emelt egy levélpapírt az orvos rendelőjében álló fehérre mázolt asztaláról. A levélpapíron a következő feltűnő felírás vonta magára a detektív figyelmét:

„Dr. Louis Beneteau, a párisi orvosi klinika főnöke.”

Ez a cím és az a körülmény, hogy a magas-rangu orvos lakása mindössze két szűk szobából állott, a rendőrség emberének gyanúját még jobban megerősítette. Dutrey rendőrtanácos másnap már nem mint álbeteg, hanem, mint a francia rendőrség hivatalos képviselője jelent meg a párisi csodadoktor rendelőjében. Dr. Beneteau arról hallani sem akart, hogy a rendőrségre menjen. Ez ellen erővelsen tiltakozott. A lezjobban a betegek csodálkoztak, mikor életük önzetlen megmentőjét

megbillencesken detektívek a rendőrségre vitték.

Voltak, akik meg is siratták.

a tanácsot kérte és a tanácsadó minden esetben elismerően nyilatkozott Beneteau „gyógymódjáról” és „kezeléséről”.

A csodadoktor Páris minden társadalmi rétegével levelezésben állott. Ezen felül — Dutrey rendőrtanácos legnagyobb csodálkozására —

több előadást is tartott.

Az előadás során Louis Beneteau a rákbetegség terén folytatott munkásságát ismertette. Az előadást Páris egyik orvosi szaklapja nagy terjedelemben a nyilvánossággal is közölte.

Louis Beneteau letartóztatott, betegei legnagyobb keservére.

A legelső bírói tárgyalás során Beneteau kijelentette, hogy ő nem is elmebeteg. Saját elhatározása folytán jutott az örültek házába, hogy megmenekülhessen egy két évvel ezelőtt szélhámoság miatt ellene megindított per következményei elől. Beneteaut, a párisi csodadoktor nem kerítte el végzete. Ismét a rács mögé került. Ezúttal nem az örültek házába, hanem a börtönbe.

Aki egyszer az ördögé...

Írta: THURY ZSUZSA

Feltételezve, hogy az a bizonyos szerződés, amit Faust doktor kötött az ördöggel, nem huszonev: évre szól, de száz, kétszáz, vagy akár ötszáz évre, úgy elképzelhető, hogy:

Dr. Faust utazásai közben összeismerkedik az elvált asszonnyal. Másnap felhívja telefonon, egyik délelőttre találkozót beszélnek meg a belvárosi sörözőben, néhány napi ismeretség után meglátogaja és így szól:

— Amint megláttam, megszerettem magat. Nem veszi rossz néven, ha erről beszélek?

— Kérem, folytassa — mondja tárgyilagosan, de nem lepezett érdeklődéssel az asszony.

— Tudom, hogy ez a szerelem mély és komoly érzés, ezáltal már az egész életre szól.

— Ezuttal? — Az asszony komolykodó redőkre vonta a homlokát. — Mit akar ezzel mondani, doktorkám?

A férfi vallott: valamikor szeretett egy lányt. Margit szép volt és jó és ő fiatalos fellángolásában örökkévalónak érezte szerelmét.

— Amióta magat ismerem, tudom, milyen az igazi asszony: öntudatos, bátor, okos és szép. Szegény kis Margi: egyszerű lélek volt, én pedig túlságosan fiatal. Ezért törődtem... De engedje el nekem a részleteket, meglehetősen szomorú história.

— Mit lett a leánnyal?

— Meghalt.

Néhány pillanatig hallgattak, azután a férfi felállt és az asszony elé lépett.

— Most mindent tud rólam. Akár a feleségem lenni?

A nő kezének egy gyöngéd mozdulatával ismét helyére kényszerítette a férfit.

— Lassabban, barátom.

Az elkomorult férfiare láttára elmosolyodott, de hangja tovább is nyugodt és tárgyilagos maradt.

— Maga nagyon rokonszenves ember. De ez

nem elég. Miből fogunk élni?

A férfi önérzetesen kiegyenesedett ültében.

— Hazámban ismerik a nevemet. Bátran állíthatom, hogy komoly tudósok tartanak. A tudomány-nak ugyiszólván minden ágában egyformán jártas vagyok és...

— Szép — bölintett az asszony. — Akkor bizonyosan nagy jövedelmet élvez az állásában.

A férfi csodálkozott:

— Az állásomban?

— Egyszóval nincs állása. Hát mivel foglalkozik?

— Időm nagyrészt olvasással, tudományos kutatással töltöm. Sokat utazom.

— Tehát a vagyonából él?

— Nincs vagyonom.

Az asszony most már könyörtelen volt.

— Hát ez így nincs rendjén. Tisztelet-becsület a tudománynak, de valami biztos megélés és után kell néznie. Most szépen hazautazik, kerít magának egy tanári állást, azután beszélhetünk a továbbiak-ról. Maga még fiatal, sokra viheti. Néhány év múlva katedrát kap valamelyik kisebb német egyetemen. Hány esztendős tulajdonképpen?

— Nem is tudom...

— Na látja, — nevetett az asszony — igazi szörközött tudós. Bizonyosan ezzel a magatartással hódította meg a derék kis Margitot, nyugodtiek hákában, de én nem engedhetek meg magamnak semmiféle esztelenséget. Megszoktam a kényelmet, a esinos lakást központi fűtést, szép ruhákat és ha még egyszer férjhez megyek, így akarok élni a jövőben is.

Hátrátámaszkodott a karosszékben, két keze nyugodtan pihent ölében, várakozóan nézett a férfi hevesen emelkedő mellkasára, nyugtalan arcára, majd követte szemével, ahogy az hevesen fel és alá szaladgált a szobában.

— Nem tehetem — mondta izgatottan. — Nem dobtatom oda egész életem munkáját egy nyomorult tanári állásért.

Az asszonyra nézett, megpillantotta szép, keskeny arcát, hűvös szeme kék fényét és erőtellenül folytatta:

— Tegyük fel, megteszem, amit kíván tőlem. A jövedelem akkor is édeskeves szép lakásra, központi fűtésre, ahogy az előbb mondta.

— Majd cikkeket ír a napilapok vasárnapi mellékletébe — mondta nyugodtan az asszony. — Legalább nem kell lemondania tudományos munkájáról.

— Nem adhatom el magamat! Aprópénzért dobjam oda a gondolataimat, a lelkemet, egész multamat tagadnam meg, ez elviselhetetlen!

Az asszony is felállt, sértődötten és nagyon hidegen szembefordult a férfival:

— Csodálkozom magán, kedves barátom. Ugy beszél, mintha én gonosz szellem lennék, aki meg akarom vásárolni a lelkét. Sajnálom, hogy félreértett és ne beszéljünk tovább a dolgról.

— De igen, beszéljünk. Könyörgöm, ne haragudjék rám!

Az asszony megbékélt ült vissza helyére és szinte lágyan mondta:

— Pedig szép lett volna. Az: hiszem, mi ketten boldogok lehetnénk. Elképezem magat az íróasztal mellett, én odaviszem a feketekávé, megسيمogatom a haját...

A férfi hirtelen főlé hajolt és gyorsan, nehezen lélegzett.

— Ugy lesz minden, ahogy akarja. Holnap hazautazom. Hamarosan lesz állásom, ígérem.

Nem látta az asszony diadalmas merevül: arcát, csak a halkuló és édes hangot hallotta:

— Ezentől én veszem kezembe az életét. Akarja?

— Akarom...

— De a céltalan kóborlásnak, értelmetlen álmódzásnak vége, jóelőre megmondom.

— Ha úgy gondolja, hogy értelmetlen...

— Nem gondolom. Tudom... Hát mit gondol maga, hol vagyunk? A középkorban?

Vidáman nevetett, könnyedén megسيمogatta a lehajtott férifejét és rágyújtott egy cigarettára.

Tunisz katonai jelentősége

Biserta tuniszi francia támaszpont rövid ismeretese keretében rámutatunk arra, mennyire fontos Franciaország számára a földközítengeri ut biztonság.

Alábbiakban látni fogjuk, milyen nagy szerepet játszik Tunisz a biztonság fenntartása körül:

Franciaország egy általános háború esetén nemcsak nyersanyagait, hanem szines csapatainak nagy részét is át kell hozza gyarmatairól, Marokkó, Algír, Tuniszból az európai országba, illetve csatateretekre. Egy fehér ország sem számít haditerveiben annyira szines csapatok közreműködésére, mint Franciaország! Nem csoda ez, ha meggondoljuk, hogy

a szines gyarmati csapatok keménység, megbízhatóság, harcdezttség szempontjából ugyiszólván a hadsereg legjobbja.

A világháborúban a németek vezetésnek látszó előretörését Charleroi-nál a marokkóiak acélfallanjá tartóztatták fel, a 19. hadtest közreműködésével.

Azt is említettük, hogy

a francia hadsereg egyötöde szines csapatokból áll.

A három francia gyarmat lakosságának száma körülbelül 15 és félmilliót tesz ki, amelyből Algírra 7,184.000, Marokkóra 5,405.000, Tuniszra 2,411.000 esik. E három francia gyarmat tehát már csak nagy lakosságára való tekintettel sem (egyhármada a francia összlakosságnak) játszhat nemzetvédelmi tekintetben alárendelt szerepet. La Bruyère, a neves francia katonai író, véleménye szerint a francia vezérkar a gyarmati csapatok nagy átütőerejét, éppen a hatalmas német katonai erők egyik jelentős ellensúlyozó tényezőjének tekint.

Ezek a szines hadosztályok csak a tengeren jöhetnek az anyaországba. Az Atlanti-óceánon át való szállítás majdnem háromszor annyi időt vesz igénybe, mint az Algír—Marseille-i ut, amely a legrövidebb összekötővonal a gyarmatok és az anyaország között. Látjuk tehát,

mennyire fontos a francia hadvezetőség részére a földközítengeri ut biztonsága és megbízhatósága.

Ugy is mondhatnánk: „Akié a Földközi-tenger, azé a hatalom ottan”. Tunisz, a már egyszer ismertett hatalmas tengeri és légi támaszpontjával, Bisertával, a francia földközítengeri érdekek kulcsa!

De legalább is

ugyanilyen fontos érdekek fűzik Olaszországot is a Földközi-tenger egyensúlyának fenntartásához!

Élénken élnek még emlékezetünkben az olasz kormány és hadvezetőség erőfeszítései az abesszini háború idején, amely a Suez és így a földközítengeri ut szabadságának fenntartására irányulak. Könnyen érthető ezek után, hogy a két nagyhatalom Észak-Afrikában félt gondtal lesi, szemléli a másik szomszéd minden lépését!

Franciaország Tunisz védelmére elegendő erőt tart készletben: a XIX. hadtest, amelynek létszáma egy hadsereggel is felér, mert megközelítőleg 130.000 fő, tesz ki. Ez a hadtest természetesen ma még mindhárom gyarmat területén teljesít szolgálatot, de a Marokkó—Casablanca—Algír—Tunisz—Sabest összekötő vasúti vonal segítségével gyorsan lenne összpontosítható Tunisz keleti határán, amelyet az olasz Tripolisz felől támadás érhetne.

Természe ez azonban, hogy a most említett francia hadtest pótlásainak az anyaországból szintén csak a Földközi-tengeri kellene átszeliük és azt a már említett legrövidebb összekötőút választaniok, a mely az olasz repülő hatótávolságában van és amely így a szardíniai Cagliariából, Sziciliából, Pantelleriáról bármikor könnyen elérhető és megáradható. Biserta francia támaszpont elsőrangú fontossága éppen itt szökik szemünkbe. Fekvése, ereje, helyzete arra képesíti, hogy a most említett olasz bázisok légi és tengeri egységeivel eredményes harcot folytathasson és biztosítsa az anyaországhoz vezető legrövidebb tengeri utat.

Bisertára háború esetén kemény feladat vár, különösen, ha a Baleárokra néltán befészelt olasz vagy német bázisok is cselekvő értelemben lépnének fel a franciák ellen.

Ha az előbb azt mondtuk, hogy a már emlit-

tett olasz bázisok Bisertát oldalozzák, akkor ugyanazt mondhatjuk a szardíniai, szicíliai, pantelleriai és tripoliszi olasz bázisvonal természetes folytatását képezvén az olasz támaszpontokat is oldalozza és fenyegeti. Így a franciák és olaszok egymás földközítengeri összeköttetéseit kölcsönösen veszélyeztetik.

Lássuk most már az olasz katonai helyzetet Tripoliszban: Itt állomásozik az olaszok újonnan felállított XX. hadteste, amely még a következő csapatokkal erősödik: 2 fehér afrikai és 5 szines gyarmati gyalogezred, 7 tevé szines oszálv és egy repülőandár. (Összlétszám kb. 120.000 fő).

Francia híradás szerint: az olaszok a tuniszi határon 80.000 főt vontak össze.

A lényeg itt az, hogy Olaszország — ezt már az abesszini háborúban is megmutatta — e csapato-

kat a közeli anyaországból, tengeri és légi bázisaira támaszkodva, könnyen megerősítheti és így egy Tripoliszból kiinduló támadást Tunisz ellen előreláthatólag keresztül is vihet, annál is inkább, mert egyrészt légi erővel a Földközi-tenger minden pontját hatatosan uralja, másrészt pedig a már említett támaszpont-hálózat a Földközi-tenger medencéjét kettészelve, a francia bázisokat a medence keleti felében lévő közkeleti brit támaszpontok tömegétől elválasztja.

Az olasz csapatok eltolasát nyugati irányban Tunisz felé, nemkülönben lefelé felé brit Egyiptom irányában az úgynevezett „római út” teszi lehetővé, amelyik Tripoliszból a tengerpart mentén vezet Bengasin át az egyiptomi határig.

Jósolni igen nehéz! A valószínűség amellet szól, hogy az olaszok számos és rendkívül erősen kiépített támaszpontjaik segítségével az anyaországi közelségére támaszkodva és északafrikai gyarmatokat próbálják megblokkolni. De természetesen ez csak feltevés. Reméljük, hogy háborúra nem kerül a sor.

Milyen lesz az új olasz parlament ?

Rómából jelentik: December 14-én tartotta a Montecitorioi ünnepélyes külsőségek között az olasz képviselőház utolsó ülését. Kilencvenéves fennállás és huszonkilenc törvényhozó periódus után

megszüntetik a népképviselőtől alapuló olasz parlamentet,

hogy helyébe a „Fasciók és korporációk kamaráját” hívják össze. 1848. márciusában ült össze az első olasz parlament, azonban ez, amely most eltűnik, már több mint egy évtizede csak halvány külsőségeiben hasonlított kilencven esztendő elődjéhez. A miniszterelnök jogairól szóló 1925. évi törvény a kamara hatalmát alaposan megnyirbálta és jóformán csak törvényszerkesztői szerepre csökkentette. Látszólag még megmaradt a népképviselőtől alapozmáje, azonban a valóságban a fasiszta nagytanáccsal, a fasciók nemzeti tanácsával és a korporációk tanácsával szemben

a parlament rangja negyedrendűvé zsugorodott.

Nem „képviselő”, hanem „nemzeti tanácsos”

A régi és az új kamara között lényeges különbségek vannak. Elsősorban a neve lesz más. Nem „képviselőháznak”, hanem a „Fasciók és a Korporációk Kamarájának” nevezik majd. Az új kamara és a kormány között

ellentétek sohasem merülhetnek fel.

Tagjait nem a nép választja, hanem a fasiszta nemzeti tanács és a korporációs tanács vezetői alkotják majd az új parlamentet. Valahányszor ez a két szerv törvényalkotás céljából együtt ülésezik, úgy az említett hivatalos elnevezést kapja címül. A „deputato”, képviselő titlust is megszüntetik és „nemzeti tanácsosoknak” hívják majd az új olasz honatyaikat. A hivatalos magyarázat szerint azért, mert nem a népet, hanem a nemzetet és az államot képviselik. A szervezett népet, amely — Mussolini szerint — az állam testét alkotja, szemben az alakatlan tömeggel, a szervezetlen néppel, tehát a demokratikus értelemben vetl nemzettel. Az új kamarának 650 tagja lesz, tehát lényegesen több, mint az eddigiek volt. Sokkal nagyobb hatalmat kap az új kamara elnöke.

TILOS A TITKOS SZAVAZÁS ÉS AZ INTERPELLÁCIÓ; MEGGYORSUL A TÖRVÉNYHOZÁS

Az új fasiszta parlamentnek semilyen különösebb kiváltsága nem lesz. A fasiszta vezetőinek nézete szerint a törvényhozás kötelesség, tehát megkülönböztetett bánásmódot nem érdemel. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az új kamara tagjainak nem lesznek kiváltságai. A nemzeti tanácsosok mindazokat a jogokat él-

Mégis: Tizenkét évig élt ez a parlament azonban már régen zavarólag hatott azokra akik a totális államelmélet és a parancsuralom elgondolásait teljes egészükben meg akarták valósítani. A demokratikus képviselői és a fasiszta parancsuralmi rendszernek a parlamentben létrejött házasságából öszinte harmónia sohasem született. Nyilvánvaló volt, hogy a kettő közül az egyiknek a porondon kell maradni. A képviselőház volt az, amely tizenkétéves soradás után végleg kiszervevedett. Mussolini a fasiszta uralomra jutása után — amikor a régi rendszer számos intézményét egyetlen tollvonással megszüntette — a képviselőháznak csak azért kegyelmezett, mert helyébe jobbat nem talált. Most azonban elérkezettnek látták az időt, hogy az olasz szabadság hőskorának emlékét, a képviselőházat feloszlassák, illetőleg helyébe egy másik parlamentet hívjanak össze. December 14-én a régi kamara önmaga határozta el megszüntetését és az új törvényhozó testület március 23-án, a fasciók alapításának huszadik évfordulóján tartja alakuló ülését.

vezik, mint az eddigi képviselők, sőt a bizottsági üléseken való minden egyes részvételért külön is díjazást kapnak.

A munka ugyanis ezentúl a bizottságokra hárul majd. Összesen tizenkét bizottságot szerveznek, amelynek kétszáz tagja lesz. Ezek dolgozzák ki a törvénytervezeteket és javasolnak esetleg módosításokat. Miután a bizottságok elég gyorsan dolgoznak majd, úgy hírlik, hogy az új parlament egybehívását követő időben már nem rendeletekkel, dekrétumokkal, hanem kizárólag törvényekkel fognak kormányozni.

Az új kamarában háromféleképpen történhet a szavazás: kézfelemeléssel, névszerint és közfelkiáltással.

A titkos szavazást megszüntetik. Tilos interpellációkat benyújtani.

A törvénytervezetek csak akkor kerülhetnek a Ház elé, ha a Duce ebbe beleegyez. A törvény sorsáról egyenként a többség dönt. Elvben tehát a parlament többsége elfogadhatja, vagy elvetheti a javaslatot.

Mint az elmondottakból látszik, bármennyire is különbözik az új parlament elődjétől, vagy különösen esétől: mégis csak parlament. És hogy mint ilyen létezik, azt Olaszországban annak tulajdonítják, hogy a törvényhozói testület teljes eltüntetése az abszolutizmus látszatát kelthette volna. És ez el akarták kerülni. A jövő fogja megmutatni, hogy a papiron alaposan kidolgozott új szerv mennyire lesz majd életképes.

SCALA

I. rész: A NÉPEK ÜNNEPE.

Pénteken utoljára

délután 3, 5, 7 és 9.30

OLYMPIA

Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek. — Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre, kérjük a vidékieket, hogy érkezésüket telefonon jelentsék. — Egész nap jegyelővétel. — Telefon: 2379. — Pénteken d. e. 11 órakor ugyancsak az utolsó rész kerül bemutatásra, hogy a vidékiek is megnézhesék. — Az OLIMPIÁS II. része szombattól kerül vetítésre.

Gyilkosság a moziban

Vasárnap reggel kezdjük a Déli Hírlap új regényének közlését

Izgalmasan indul a Déli Hírlap új regénye. A mozi nézőterén előadás közben meggyilkolnak egy ötven esztendő, kábítóan gyönyörű, dúsgazdag asszonyt.

Lyonban már hetek előtt hirdették a falragaszok és az újságok, hogy április 13-án a három O-moziban: az Odeonban, az Olympeban és az Omniában egyszerre lesz Harry Baur legújabb filmjének, A dzsungel lovagjának, az ősbemutatója. Maga Harry Baur akarta, hogy szenzációs mozarabja első ízben Lyonban kerüljön a közönség elé és csak onnan induljon el szerte a világba diadalmas körutjára. A hírneves mozisínészt kellemes emlékek fűzik Lyonhoz, mert abban a városban töltötte ifjúságának egy részét.

A bemutató estéjén a három O-mozi zsúfolásig telik meg közönséggel, amely jelenetről-jelenetre feszült érdeklődéssel kíséri a nagyszériú filmdarabot és lélekzetét visszafojtva bámulja Harry Baur páratlan alakítását.

Mi az olvasóval együtt a három O-mozi közönsége az Olympe nézőterén ülünk és ott gyönyörködünk és izgulunk A dzsungel lovagján. Amikor lepergett a film utolsó jelenete is és a nézőtér megint világos lesz, a látottaktól lenyűgözve megyünk kifelé. Csakhamar kiürül a nézőtér, hogy néhány perc múltán megjeljen a második előadás közönségével. A nézőtér üres voltának tiz percét a mozi takarító személyzete arra használja fel, hogy a közönség által esetleg ott felejtett tárgyakat összeszedje.

Az egyik szolga észreveszi, hogy a huszonötös zsölyében egy hölgy ül. Még csodálkozik is rajta, hogy ilyen izgalmas cselekményű filmnél valaki elbóbiskolhat. Fel akarja ébreszteni az asszonyt, azonban akkor kiderül, hogy az halott. Először azt hiszik, hogy szívizéllődés ölte meg, de hamarosan kénytelenek megállapítani, hogy gyilkosság történt. A bűnös raffinált módon végzett áldozatával. A tarkójába hajszálvékonyaságu acéltűt döfött, amely keresztüliszúrta a nyulat agyát és rögtön halált okozott. A leketlen hidegvérrel és alattomos fufanggal kieszelt gyilkosság talán sohasem jutott volna napfényre, ha a gyilkosnak sikerült volna az acéltűt kihuzni a nyakból. Azonban az a gyilkos veszítte a tőröt és alsó vége bent maradt az agyban, ahol azt a boncolásnál meg is találták.

A meggyilkolt asszony madame Yvonne d'Hiver, Etienne d'Hiver pezsgógyárosnak öt-

Nyolc millió lei egy aláírásért

Az autogram-tőzsdé árai.

Éppugy, mint nálunk Európában sokan vannak, akik szenvedélyes bélyeggyűjtők, az Egyesült Államokban rengeteg olyan ember található, aki híres emberek kézíratait, vagy aláírásait gyűjti. Egy-egy világhíresség kézírásáért sokszor — európai szemmel nézve — fantasztikusnak tetsző összeget fizetnek. Ezeknek a kéziratoknak egyébként a gyűjtők között megvan a „hivatalosan” megállapított értéke. Az „áru” értéke természetesen mindenkor a szerző állásának fontosságától, illetve a társadalomban betöltött szerepétől függ. Az árak körülbelül ezek: A Szentatya aláírásáért a gyűjtők mindössze 500 leit fizetnek. Kétszer ennyit, vagyis ezer leit ér Roosevelt elnök autogramja, Rudyard Kipling aláírása egyenlő értékű a pápáéval. Ha azonban ez az aláírás egy levelen szerepel, úgy az ára már

25.000 lei körül mozog.

A trónjáról lemondott volt angol király autogramja 7500 leit ér. Pontosán ugyanennyit fizetnek Lindbergh ezredes egy teljes terjedelmű leveléért is. Rooseveltnél ennyivel felüléért a gyűjtők már 30 ezer leit is adtak, míg a kézirat-tőzsdén Mussolini egy teljes terjedelmű kézírásos cikket 15.000 leivel jegyzik. Ami az aláírásokat illeti, itt a rekordot kétségkívül egy Bulton Gwinnett nevű ur tartja, mert az ő aláírásáért az Egyesült Államokban nem kevesebb, mint

nyolc millió leit fizetnek.

Igaz ugyan, hogy Bulton Gwinnett aláírása szerepel az Egyesült Államok függetlenségi okiratán és az autogrampíacon mindössze nyolc ilyen aláírásról tudnak. Bulton Gwinnett leve a tengeren innen legfeljebb csak a történettudósok előtt ismeretes. Végül még meg kell említenünk, hogy a hollywoodi filmsztárok autogramja semmit sem ér, mert ezeket bárki könnyen megszerezheti

ven éves, milliomos özvegye. De ki a gyilkos? Ezen tőri a fejét az ügyesség és a rendőrség. Ezt a kérdést ismétlik öles cikkekben az újságok.

A nyomozás során két férfit is háramlik a gyilkosság gyanúja. Az egyik Gérard Auboin festőművész, akiről megállapítják, hogy hét esztendőn keresztül ugyszólván mindennapos vendége volt a d'Hiver-villának. A festőt azonban nem lehetett kihallgatni, mert kiderült, hogy ugyancsak április 13-án, vagyis ugyanazon a napon, amelyen az asszonyt megölték, öngyilkosságot követett el és rejtélyes tartalmú cédlutát hagyott hátra. Ez csak megerősíti a gyanút ellene. Másrészt azonban felmerül az újabb kérdés: ha tényleg Auboin ölte meg az asszonyt, miért választotta erre a célra a mozit és aztán ment volna haza, hogy magával is végezzen? Sokkal egyszerűbb lett volna számára a kettős életírtást d'Hiverből lakásán elvégezni, ahol — mint a tanuvallomásokból megerősítést nyert — még a gyilkosság délutánján is járt.

A másik gyanúsított Alexandre Limoujel. Foglalkozására nézve kalandor, hivatásos parkettáncos, nők kitarottja. Ezzel a szerezselovaggal, akinek előéletét csak a vizsgálat során sikerült kihámozni, az asszony Párisban ismerkedett meg. Hitt szép szavainak és az előző esztendőben két héten keresztül vendégül látta házában. Amikor azonban rájött szélhámoságaira, kiutasította házából és azóta sem látta. Limoujel a gyilkosság elkövetésekor ismeretlen helyen tartózkodik. Nem tudják kihallgatásra megidézni. De különben is kétséges, vajjon csakugyan ő követte-e el a gyilkosságot? Ha az asszonyon bosszút akart volna állani, amiért nem engedte magát tőle anyagilag és erkölcsileg föltekretenni, akkor miért várt erre egy évig? Meg aztán olyan jelenségek is merülnek föl, a melyekből arra lehet következtetni, hogy valaképpen rablógyilkosságról van szó. A tettes

Amíg a dohány eljut a cigarettába

Most folyik annak a két és félmillió kiló dohánynak a beváltása, amelyet a Bánságban termesztettek

A füstölést kedvelő ember jókedvűen benyit a trafikba és derűsen szól:

— Kérek cigarettát! Kérek szivart! Kérek pipadohányt!

Nemsokára aztán rágyújt, pöfékel és gondtalanul nézi a szájából gomolygó füstkarikák szállását a levegőben. És nem töpreng azon, hogy milyen utat tesz meg a dohány, amíg eljut a cigarettába, a szivarba, vagy a pipába. Nem jut eszébe, mennyi vesződséggel és fáradsággal jár a dohánytermelés.

Keserves történeteket mesélhetnek erről a falusi dohányos gazdáknak, akik ilyenkor, januárban, napon a seregeseen jelennek meg Temesvárotn a józsefvárosi pályaudvar külső telepeivel szemben levő dohánybevéltő telep előtt, hogy átadják termésüket, egész esztendei verejtékes munkájuk eredményét és remegnek: vajjon milyen minőségűnek találják leveles dohányukat és mit fizetnek majd érte.

Magyar, román és sváb termelők százai várnak napon a sorukra és közben visszaemlékeznek az elmúlt esztendő sok munkájára. Márciusban megjelennek a dohánybevéltő irodákban, ahol bemonadják, mennyi holdon termelnek dohányt és megkapják a pontosan kiszámított magmennyiséget. A magot elültetik és ettől fogva

ugyszólván naponta ott kell lenniök a dohányföldön,

hogy a hamarosan kikelő palánták gondozzák, a közte felburjánzó gázt gyomlálják, a növényt átültessék óvják. Aztán, mikor végre szeptemberben a dohány megéri, a leveleket gondosan kell leszedni, csomókba kötni és a pajtában szárításra felakasztani, forgatni, szellőztetni, penészedéstől védelmezni. És so-hase tudják, mikor nyit rájuk az ellenőrző pénzügyőr, aki ellenőrzeli dohányukat, megméri termésüket. Ha a dohánytermelők jókedvűek volnának, bátran énekelhetnék a régi nótát: „Hajnalban, hajnal előtt örökös a finácé a pajtám előtt”.

Végre azonban mégis csak vége a sok fáradozásnak és a gazdák a velük idejében közölt napon behozzák termésüket. Aggódva nézik, miként dobják összekötözött dohánybáláikat a legrege és félve fi-

Ábrándok, illúziók...

Az előretörésbe vetett hit omlik össze a lelkünkben, ha egészségünk leromlik. Nilyen gyönyörű érzés egészségesnek lenni, ami a világon a legdrágább kincs és mégis milyen könnyelműne bánunk vele, amit később ezüsttel-arannyal sem tudunk visszaszerezni.

De hála a tudományak és a nemrég felfedezett világhírű amerikai Gastro-D-nek, amely az egész világon oly sok ezer és ezer szenvedő betegnek adta vissza egészségét, főleg gyomor-, bél-, epe-, vese- és májmegbetegedéseknél, valamint ideges álmatlanságoknál és makacs főfájásoknál. A Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Grivitei 124. szám.

ugyanis magával vitte áldozatának ridiküljéből nemcsak a lakáskulcsot, hanem a páncélos pénzeszekrény kulcsát is. A villa rácsos kapuját, valamint az előcsarnok ajtaját nyitva találják másnap reggel. Megvizsgálják a páncélszekrényt és kiderül, hogy a gyilkos nem tudta azt kinyitni és a kulcsot beletörte a finom művi zárba.

De hát ki a gyilkos és hová lett?

Izgalmas és fordulatosban, bonyodalmakban, szenzációkban mindvégig bővelkedik a regény, melynek alakjai mind husból és vérből való személyek, akiket szenvedélyek mozgatnak azon a sakkasztáblán, amelyet életnek nevezünk.

Gyilkosság a moziban a Déli Hírlap új regényének címe. Írója Félegyházi András, akinek neve nem ismeretlen lapunk olvasói előtt. Számos regényt közöltünk már tollából, azonban egy sem volt annyira lebilincselő és az első sorból az utolsóig annyira érdekesítő, mint ez. Félegyházi András ebben a regényében újszerű és mindvégig izgalmas történetet ad az olvasó elé. A szenvedélyeknek, érdekeknek és a véletleneknek láncolata ez a regény, melynek közlését a vasárnap reggeli számban kezdjük meg. Azok az olvasók, akik február elsejével lépnek előfizetünk táborába és ezt már most bejelentik, a hó végéig ingyen kapják a Déli Hírlapot, nehogy a regény első folytatásai hiányozzanak asztalukról.

gyelik a tisztviselők arcát: milyen osztályba sorozák dohányukat.

A tisztviselő megállapítása itélet, amely ellen fellebbezésnek nincsen helye.

Kilenc osztálya van a friss dohánylevélnek és aszerint fizetnek érte az átvételnél kilónként hatvan, negyvenöt, harminc, huszonehat, huszonegy, husz, tizehat, tizenké és hat leit.

A hatvan leites beváltási ár ebben az esztendőben a temesvári dohánytermelő kerületben elérhetetlen átom.

Negyvenötös dohányt valamicskét beváltak. Meg kell adni, hogy hat leire becsült dohány kevés akad. Szórványosan akad olyan dohány is, amely kilónként még a hat leit sem éri meg és az ilyen silányt általában dohányt nyomban nagy gödörbe hányják és elföldelik. Ez idén a temesvári dohánytermelő kerületben jó közepes dohány termett, amelyért harminc-huszonegy-huszonegy leit fizetnek kilónként. Előfordul az is, hogy némely termelő dohányját nem találják elég száraznak és

nedvesség címén a sulyból levonnak bizonyos százalékot.

A bánsági dohány a talaj minősége és az éghajlati viszonyok következtében sohasem lehet elsőrendű, hanem a szakértők szerint jó harmadrendű.

A temesvári kerületben összesen háromezerkétszáz gazda foglalkozik dohánytermeléssel és átlagban összesen

két és félmillió kiló dohányt termel.

A beváltáskor rendszerint egyik sem elégedet és valamennyi fogadkozik:

— Most foglalkoztam utóljára dohánynal. Ezen-tul inkább kukoricát termeljek helyette. Az ember évszámra csak gürcöl és nincs látszatja. Amit most kapok, elviszi az adó, a kovács, a eszmadia, a szabó, gyereknek kell tandijra, az asszony-nak a konynára. Termessen más dohányt nem en!

Hanem azért márciusban csak megint eljön és kéri a dohánymagot. k. e.

A temesvári büntetőtábla tárgyalta egy aradi köztisztviselő félmillió sikkasztását

Hiányzik-e a félmillió a választási propaganda alapból?

A temesvári büntető tábla most tárgyalta Serb Iosif volt aradi prefekturai tisztviselő sikkasztási bűnügyét. A nyugalomban lévő köztisztviselőt azzal vádolják, hogy

a kezelése alatt álló választási propaganda-alapból közel félmillió leit sikkasztott.

Serb Iosif a számviteli hivatalban teljesített szolgálatot és 1930-ban az akkori prefektus őt bízta meg a választási költségek fedezésére létesített, mintegy három millió leies alap kezelésével. A választásra szánt pénz részint a községektől folyt be, részint pedig a minisztérium bocsátotta az aradmegyei prefektura rendelkezésére. Az 1930-ban lefolyt választások után senki sem szólította fel Serbet, hogy a választási összegek hova fordítását igazolja, illetve, hogy a három millió lejjel számoljon el. Őt esztendővel később, 1935-ben, Serb Iosif nyugdíjba ment. Időközben, 1937-ben, felülvizsgálták valamennyi megyei hivatal addigi ügykezelését.

A felülvizsgálat során arra a megállapításra jutottak, hogy a Serb kezelése alatt állott három millió leies választási propaganda-alapból 481.000 leiről nincsenek igazoló íráskok.

A házivizsgálat során kihallgatták a nyugdíjazott köztisztviselőt, aki ártatlanságát hangoztatja és azzal érvel, hogy az igazoló íráskok az ő nyugdíjba vonulása után történt eltűnése miatt nem lehet őt felelősségre vonni. A prefektura ezután sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett Serb Iosif ellen, akiket az ügyészség az elmúlt év őszén letartóztatásba helyezte.

A közpénzek sikkasztására vonatkozó új törvény rendelkezése értelmében Serb Iosif bűnügyét a temesvári büntető táblához utalták és itt első alkalommal még 1938. december 2-án foglalkoztak az ügyvel. Annak idején tanuként kihallgattak több megyei tisztviselőt. A vádlott ekkor is azzal védekezett, hogy ő az alapot becsületesen kezelte és azért nem vonható felelősségre, ha a nyugdíjaztatása után eltűnt iratok hiánya miatt az alap egy részének kiadását nem tudja igazolni. Végül Gherman Dante dr., Serb védője, kérte a büntető táblától újabb szakértői vizsgálat megállításának elrendelését, mert véleménye szerint a megye szakértőjének munkájában sok ellentét mutatkozik. A tábla helyi adott ennek a kérelemnek és a főtárgyalást január 17-re halasztotta. A tegnapi tárgyaláson ismeretett újabb szakértői jelentés szerint

a meglévő iratokból nem lehet megállapítani, hogy a Serb által kezelt alapba mennyi

penz folyt be és abból a vádlott ténylegesen mennyit fizetett ki.

A szakértői jelentés után a perbeszédre került a sor. A táblai főügyész szigorú büntetés kiszabását kérte. Gherman Dante dr. védő nagyobb beszéd keretében igyekezett rámutatni arra, hogy védené ártatlan. Ettől függetlenül, jogi szempontból az ügy már elévült, — mondotta az ügyvéd — mert az erdélyi magyar büntető-törvénykönyv, amely a sikkasztás idején érvényben volt, hasonló esetekben öt esztendői elévülési időt ír elő. A bíróság ítélethozatalra vonult vissza, azonban a bírák között véleménykülönbség merült fel és ezért az ítélet kihirdetését január 21., szombat délelőttre halasztották.

Tizenhároméves cigánylány, aki már másodszer van férjnél

Bíróság elé került a gyermekmenyecske és férje, valamint szülei is

A temesvári törvényszék egyik tárgyalótermében tegnap délelőtt egy barnaarú, fekete szemű fiatal cigányleány várakozott apja és anyja társaságában. Vakítóan fehér fogsorát villogtatva mosolygott az érdeklődésen, amellyel különösen a férfiak néztek és csöppe sem osztozott szülei aggodalmában, akik komoran várták a tárgyalást. A fejlett, erős leányt legalább tizennyolc évesnek vélték, de amikor megkezdődött a tárgyalás, kiderült, hogy csak tizenhárom éves. A fiatal kora miatt kerültek szülei a vádlottak padjára, mert ilyen korban a leányoknak még nem szabad férjhez menni.

A szép cigányleány pedig máris a második férjénél tart.

Ezért a törvény a szülőket teszi felelőssé és így a cigányleány szülei ellen is megindult az eljárás a faj-elkorsosításra címén.

Az ügy az elmúlt év tavaszáig nyulik vissza, a mikor egy fiatal cigányleány meglátta a szép Annát. Meglátni és megszeretni pillanat műve volt és néhány órai udvarlás után máris megjelent a szülők előtt és közölte velük, hogy szeretné a szép Annát haza vinni. A leánynak is tetszett a fiatal legény és nem vonakodott őt otthonába követni. A szülők azonban ötezer leit kértek a vőlegényjelöltől.

Hosszas alkudozás után végre megállapodtak ezer

Londonba hívják tanácskozássra a palesztinai arabok és zsidók képviselőit

Genfből jelentik: Butler, a brit küldöttség vezetője, a népszövetségi tanács előtt kijelentette, hogy a kormány

lemondott a Palesztina felosztására vonatkozó tervéről.

Az angol kormány meghívta az arabok és zsidók képviselőit Londonba, hogy tanácskozzanak a megoldásról. Azt hiszi, hogy ez az értekezlet már januárban megkezdődik. Ha rövidesen nem lehetne létrehozni a megegyezést, az angol kormány maga hoz döntést, gondoskodni kell tehát a mandátumügyi bizottság rendkívüli ülésének összehívásáról, melynek a tanács májusi ülésszaka előtt kell megtörténnie.

leiben, mire Anna és vőlegénye közös lakásba költöztek.

Öt hónapig tartott a fiatalok turbékolása és a boldogságot csak az zavarta meg néha, ha a leány anyja az ezer leit követelte. A legény nem fizetett és akkor megjelent az egyik napon az anyja és

visszavitte a leányt a szülői házba.

A legény azonban nem nyugodott és addig könyörgött a szülőknek, amíg Anna ismét visszaköltözött hozzá. Az ezer leit még akkor sem tudta kifizetni, mire a leány anyja a csendőrségre ment és feljelentette a legényt leányszökötés miatt. Ez okozta a vesztüket, mert amikor a csendőrségen megtudták, hogy

a leány csak tizenhárom éves,

nemcsak a legényt, hanem a szülőket is perbe vonták. A tárgyaláson először az anyát hallgatták ki, aki leánya születési évét és hónapját még csak tudta, de az már nem jutott eszébe, hogy a leány melyik napon született. Ekkor közbeszólt az apa:

— Biztosan tudom, hogy csütörtök volt!

Hiába kérdezték azonban tőle, hogy hányadikán, mert arra ő sem emlékezett. Az apa kihallgatása után a cigányleány lépett a bíróság elé és

beismerte, hogy közös háztartásban élt a fiatal leánnyal.

Amikor az iránt érdeklődtek, hogy vajjon tudta-e, milyen fiatal a leány, ezt válaszolta:

— Nem néztem én a korát, mert nagyon tetszett és csak az volt a kívánságom, hogy az enyém legyen. Boldogan éltem vele, de elvették tőlem, mert fiatal, de

most mégis odaadták egy másik legénynek!

Ezt a kijelentést jegyzőkönyvbe foglalták és ennek alapján az ügyész kérte a tárgyalás elhalasztását, mert a második legényt is vád alá helyezi. A leány a tárgyalás után vidáman indult hazafelé és szülei is látható örömmel fogadták az újabb haladékok és megkönnyebbült sóhajtással távoztak a tárgyalóteremből.

Hitler takarékhosszából csökkenti a legyverkezési költségeket

Berlinből jelentik: Takarékhosszági okokból Hitler 40 százalékkal akarja csökkenteni a szárazföldi és a légi haderő költségvetését. Ugyancsak leszállítja 30 százalékkal a birodalmi autók építési költségeit is. Azt a tervet, hogy a növekedő állami kiadásokat adók emelésével és új adók bevezetésével fedezzék, Hitler elvetette.

Stelian Popescu és Victor Eftimiu sajtópere

Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg az ilfovi törvényszék előtt annak a pernek tárgyalása, amelyet Stelian Popescu, az Univerzál című lap főszerkesztő-tulajdonosa indított Victor Eftimiu, közíró ellen sajtó útján elköveztet rágalmazás miatt. Az érdekes sajtóper előzményei a következők:

Még 1935-ben, az Univerzálban több támadó cikk jelent meg Victor Eftimiu ellen, akik a cikk írója azzal vádolt, hogy hiányzik belőle a hazaszeretet. Ezeknek a cikkeknek eredményeképpen Victor Eftimiu egész sereg röpiratot adott ki, amelynek az a címet adta: „El a kezekkel a nemzeti szabadságot”. A röpiratokban megrajzolta az Univerzál főszerkesztő-tulajdonosának elkélt és politikai portréját. Ekkor Stelian Popescu beperelte Victor Eftimiu, 1935 óta azonban a per csak most került tárgyalásra. Victor Eftimiu a bíróság előtt beismerte, hogy a röpiratok: ő szerkesztette, mert feltétlenül szükségesnek tartotta, hogy az ország közvéleménye kellő mértékben megismerhesse Stelian Popescu köz- és magánéletét. Mindez, ami ezekben a röpiratokban meg-

írt, teljes mértékben fedi a valóságot. Véleménye szerint ezeknek a röpiratoknak kiadásával olyan tisztogató munkát igyekezett végezni, amely feltétlenül szükséges. A harcot különben tovább kell folytatni az ilyen egyének ellen és maga a Stelian Popescu-ügy sincs még lezárva.

Eftimiu után az egyik védő emelkedett szólásra és kijelentette, hogy noha a beidézett tanúk nagy része nem jelent meg a bíróság előtt, kéri, hogy a tárgyalást feltétlenül folytassák és ne adjanak helyt a felperes esetleges elhalasztási kísérletének. miután úgy értesült, hogy Stelian Popescuék a tárgyalást feltétlenül el akarják halasztani. A védelem után a felperes jogi képviselője beszélt és valóban arra igyekezett rávenni a védelmet, járuljon hozzá a per elhalasztásához. A felperes képviselőjének ez a lépése általános feltűnést keltett a tárgyaláson jelenlévő jogászok között. A bíróság végül is úgy döntött, hogy a tárgyalást nem halasztja el, az idő előrehaladottságára való tekintettel azonban azt január 19-én délelőtt folytatja.

MAGYAR BÁL

A TEMESVARI KULTURPALOTA NAGYTERMÉBEN

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közintézményeknek és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Farsangi naptár

Január 21. Magyar bál Lugoson a Dacia szálló nagytermében.

Február 1. A bírósági tisztviselők táncestélye a Tiszti Kaszinóban.

Február 2. A temesvári Magyar Nőegylet bálja a volt Ferdinánd szálló emeleti helyiségeiben.

Február 4. A temesvári Román Nőegylet bálja a Tiszti Kaszinó termeiben.

Február 4. A CAMT táncestélye a sörgyár nagytermében.

Február 12. Az élelmezési iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinánd szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinánd szállóban.

Február 23. Műgyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

Anna May-Wong főhadnagy ur

Anna May-Wong, a bábajos kínai moziművész-nő előlépti: főhadnagy lett. Nem valamelyik film-cselekményben, hanem a kínai háború véres színpadán. Ő az egyetlen kínai nő, akinek megengedték a hadvezetőség, hogy magára öltse a tiszti zubbonyt, hogy egyenruhában járasson. Meg is érdemelte May-Wong ezt a kitüntetést, mert igen nagy szerepet játszik hazája önvédelmi harcában. A szépséges művész és pillanatokban a főhadiszálláson tartózkodik, fontos beosztása van és kitünő nemzetközi kapcsolatokat arra használja fel, hogy hazájának hasznos szolgálatakat tegyen. Legközelebb Amerikába indul, ahol a Nobel-díjas Pearl Buck regénye film-változatának főszerepét fogja alakítani. A politikát azonban ott sem fogja elhanyagolni, mert közben propaganda-előadásokat tart majd a csinos főhadnagy ur. Az amerikai népet akarja Kína megsegítésére rábírni May-Wong, ami számára annál valószínűbb, mert ő ott nagyon népszerű.

— **IDŐJÁRÁS:** Részleges felhősödés várható. A hőmérséklet változatlan marad.

KECKSEMÉTI
CÉG
Jelölés

— **GARANA-WOLFBERG:** Tíz em magas régi hó, amely erősen vizes. A hőmérséklet plusz 5 fok Celsius. Erős hóolvasás.

(—) **Királyi köszönet.** A temesi helytartóság építő ipari céhének megalakulása alkalmából Foale Nicolae elnök hódoló táviratot intézett Carol király őfelségéhez. Tegnap a király megáldottárástól Foale Nicolae elnökhöz távirat érkezett, amely közli, hogy az uralkodó a kifejezésre juttatott hódolati köszönetet mond.

(—) **Temesvári katolikus társadalmának képviselői Márton Aron püspök felszentelésén.** Részletesen ismertettük már Márton Aron erdélyi római katolikus püspök február 12-én Kolozsvárott megtartandó felszentelésének programját. A felszentelésnél segédkező egyik püspök Pacha Agoston temesvári megyéspüspök lesz, aki a székeskáptalan egyik tagja kísér el a felszentelésre. Az ünnepségen képviselői magát a Katolikus Népszövetség bányai központja is nagyobb küldöttséggel.

Január 19
Csütörtök
Margit Sára, Zacheus
Kanut, Margare, Eulália

1878. január 19-én halt meg Szigligeti Ede jeles színész. Családi neve Szathmáry József volt; és szülei a biharmegyei Olasziban laktak. Apja papnak szánta, maga orvos akart lenni, később a mérnökséget választotta. Mikor azonban a pesti egyetemre ment, színésznek csapott fel. Szigorú apja erre megtiltotta, hogy nevét használja és akkor választotta a Szigligeti Ede nevet. Mint színjászó nem aratott nagy sikert, de mint darabíró annál inkább. Szindarabjai mindenütt igen tetszetek és sok közülük még ma is műsoron van. Száznál több eredeti darabot írt. Erdemei elismerésül a pesi Nemzeti Színháznak drámái igazgatója és a színművészeti akadémiának tanára lett. Darabjai közül az ismertebbek: Szökött katona, A cigány, Lelenc, Rontó Pál, Két pisztoly, Rákóczi Ferenc fogása, Pünkösdi királynő, Tündér Ilona, Obsitos huszár, A háromszéki székely lányok.

1884. január 19-én halt meg Táncsics Mihály író. Szülői iparosnak adták és már takácslegény volt, amikor magánúton tanulni kezdett és tanári oklevelet szerzett. A kecméti és nyitrai gimnáziumokban tanított és ezenkívül, mint író is nagy működést fejtett ki. 1846-ban sajtóvétségért elítélték és a börtönből csak 1848. március 15-én szabadult ki, amikor Petőfi Sándor vezetésével az ifjúság hozta ki a fogságból. Számos tankönyvet is írt.

— **Bomba a tászkában.** Londonból jelentik: Keddről szerdára virradó éjszaka Bartonban egy tászkát találtak, amelyben graserkezett ellátott bomba volt. A táska az egyik villanypóza mellett feküdt. Robbanás nem következett be, mert az óraszerkezet elromlott. A hatóságok most már megállapították, hogy a bombákat Londonban gyártották.

— **Emelkedik a termelés Oroszországban.** Moszkvából jelentik: A központi statisztikai hivatal igazgatósága kimutatást készített, amelynek alapján megállapították, hogy Szovjetország 1938-ban 77 milliárd rubel értékű árut gyártott, 12 százalékkal többet, mint 1937-ben. Az 1929. évi gyártással szemben az emelkedés 477 százalékos.

A fáradtságot az izmokban felhalmozott mérgek okozzák. Diana sóborszesz hedőrszülés felélenkit.

(—) **Felemelték az erkölcsi bizonyítvány bélyegilletékét.** Az ügyesség mellett működő bünyői nyilvántartó hivatal közli, hogy január 20-tól, holnaptól kezdve felemelik az erkölcsi bizonyítványok bélyegilletékét. Ettől kezdve a bizonyítvány iránti kérvényekre nyolc lejes okmány, két lejes repülő és száznegy lejes igazságügyi bélyeglet kell ragasztani. A bizonyítványt pedig tizennegy lejes okmány, két lejes repülő és ötven lejes igazságügyi bélyeglet kell ellátni. Eddig a bélyegletet 158 lei volt, holnaptól kezdve pedig 180 lei lesz.

(—) **MAGYARY PÁL HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJA.** Ma, csütörtökön van két esztendeje, hogy Magyar Pál, volt püspöki helynök, az áldott lelki főpap meghalt. Az évforduló alkalmából a katolikus férfiak kongregációja a püspöki székesegyház Mária oltáránál halotti misét mond, amelyen a boldogult tisztelői nagy számban kívánnak résztvenni. A mise ma reggel félnyolc órakor lesz és azt Boros Béla dr. teológiai tanár mondja.

Templom lesz a klubból...

Moszkvának hosszú ideje, természetesen a cárizmus idején egyik ékessége volt a Szent Péter templom, amely mint valami pazar ékszer csillogott az óriási városban. A szovjeturalom vallásellenes propagandája azonban bezáratta a székesegyházat, amelynek ajtajára rákerült a tábla: „átalakítás miatt zárva.” Valóban műemvek, ácsok, festők és kárpitosok dolgoztak Isten elméltelenét házában és amikor újból megnyitott, átadták rendeltetésének — klubot. Mert a Szent Péter templomot klubnak alakították át és ahol azelőtt ájtatos ima szállt a magasba, újságot olvastak, vitatkoztak, vagy mulatoztak az emberek. Ugylát-szik, ez az önkényes „átalakítás” felháborította a hívő lelkeket, mert egy Moszkvából érkező hír közli, hogy a hatóságok becsukták a klubot és a templomot visszaadták eredeti rendeltetésének. Tehát a Szent Péter templom ismét Istenháza lesz, ahol az emberek szabadon imádkozhatnak. Váltak az idők...

Villamos szuronyt találtak fel!

Londonban magánvállalat alakult „villamos-szurony” és más villamosfegyverek forgalombahozatalára. A vállalat igazgatója, Victor Stohanzl osztrák származású mérnök és Anthony Joseph Ruston. Találmányait bemutatották a hadügyminisztériumnak is.

— Sokat remélek villamos szuronyjotól — mondta Stohanzl. — Képesse teszi a ki nem képzett, vagy elfáradt katonát, hogy ellenfelét közelharcban ártalmatlanná tegye.

Rajzlapra nagy vonásokkal lerajzolt egy rohamra induló acélsíkos katonát.

— Ez itt a közönséges szurony! Közönséges puska-hoz van erősítve. A puska és a szurony között porcellán szigetelés van. A szuronytól drót vezet egy hordozható villamoslelem, mely a katona derékszíjához van kapcsolva. Ennek az elemnek a feszültségét ötvenezer voltig lehet emelni. Erintése halálos!

Elmondta ezután Stohanzl mérnök, hogy egy évvel ezelőtt vándorolt ki Ausztriából Angliába. Azelőtt a Steyr-féle fegyvergyárban dolgozott.

— Összes találmányaimat csupán a fejemben és nem feljegyzésekben hoztam ide! — jelentette ki.

(—) **Öfelsége, Carol király köszönete.** A temesi helytartóság területén működő élelmezési cég alakuló közgyűlése alkalmával hódoló táviratot küldöttek Öfelsége, II. Carol királynak. Tegnap Seche Alexandru, a cég alelnöke, a királyi udvarból táviratot kapott a következő tartalommal: Öfelsége köszöni a cég megalakulása alkalmával táviratilag kifejezett hódolatközlését. Buhman Eugen, Öfelsége magántitkára.

(—) **A PATRONÁZS MŰHELYEKET LÉTESÍTETT.** A temesvári itélőtábla mellett működő Patronázs Egyesület a józsefvárosi Pop de Básesti uca 23. számú házában levő nevelőintézetében bórdiszmű árut készítő műhelyt, cipész és könyvkötő műhelyt létesített, amelyekben kitünő mesterek vezetése alatt az egyesület pártfogolójai megtanulják ezeket az iparokat. A Patronázs Egyesület kéri Temesvárt és a megye lakosságát, hogy támogassák ezt az intézményt cipők, bőrdínek, kiegészítők megrendelésével. A műhelyek telefonszáma 30-42.

— **Ellenőrzik a vasárnapi munkaszünet betartását.** Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium a Temes, Szamos és Maros tartományi kormányzóságokat utasította, hogy tisztviselői útján ellenőrizzék a vasárnapi és ünnepi munkaszünet betartását a városokban és falvakban.

— **Portugália nem enged be orosz árut.** Lisszabonból jelentik: A gyarmatügyi minisztérium betiltotta a portugál gyarmatokon a Szovjetunióból származó áruk behozatalát. Ismeretes, hogy a két ország között a diplomáciai és kereskedelmi összeköttetést nemrég megszakították.

— **Borzalmas repülőszerecsé lenség.** Sidneyből jelentik: Egy utasszállító repülőgép a Kaszheringen folyó mellett lezuhant. Két utas és a két pilóta meghalt.

(—) **Magán tisztviselők céhének alakuló közgyűlése** a temesi helytartóság területén, január 21-én délután hat órakor lesz a temesvári munkakamara nagytermében.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Rác Rudolf, Debreczeni Ferenc, Periat Ioan, Sas Rozália, Balló István.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Keresztes Menyhért nyolcvanhat éves nyugdíjas, Padinszky Anna született Gieszer hatvanéves, Mot Lucia tizenhat éves, Pocan Mina huszonegy éves, Ursulescu Iacob 25 éves, Hartlauer János 11 hónapos, Kovács Géza 59 éves cipész, Ezsiás Mária, szül. Duvas, 26 éves.

Mozi

M Ū S O R :

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 19.

APOLLÓ: Nincs előadás.
ATLANTIC: India lángokban és Saratoga (angol filmek).
CAPITOL: Barnabe (francia film).
RIVOLI: A nyugati leánya (német film).
SCALA: Olimpiász (német film).

— Calinescu belügyminiszter kihallgatáson fogadott egy francia újságíró. Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu belügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Léon Herman francia újságíró, a Paris Soir és a Paris Midi külön tudósítóját.

— LEBRUN ELNÖK MÁRCIUSBAN VISZSZAADJA AZ ANGOL KIRÁLY PÁRISI LÁTOGATÁSÁT. Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök és felesége márciusban viszonzózzák az angol uralkodó pár párisi látogatását. Úgy tudják, hogy az elnök és felesége március 21-én érkeznek Londonba.

(—) Soreanu Mihai ügyész, a temesvári ügyészség új tagja, a törvényszék teljes ülésén Poparlan Alexandru törvényszéki főelnök jelenlétében letette a hivatali esküt. Soreanu ügyész Budescu Petru dr. eddigi ügyész helyére került, akit Buziásra, járásbíróvá neveztek ki.

— A KÖZLEKEDÉSI MINISZTER ELŐADÁSA A RÁDIÓBAN. Bucurestiből jelentik: Január 20-án, pénteken este 8 órakor Ghelmegeanu közlekedési miniszter a nemzeti óra keretében „Technikusok szakmai szervezkedése” címen előadást tart a bucarestii rádió mikrofonja előtt.

(—) Felmentették a billéi ecetgyár tulajdonosait a gondatlanságból okozó t emberölés vádjától. A billéi ecetgyár Hegyi nevű munkása néhány hónap előtt ki akarta tisztítani a gyártáshoz szükséges tartályt. Az abban felgyülemlett gáztól azonban elkabult és mielőtt kiszabadíthaták volna, meghalt. Hegyi halála miatt Steiner Vendel és Steiner Péter, az ecetgyár tulajdonosai ellen megindult az eljárás és a temesvári törvényszék a tegnap tartott tárgyaláson mindkettőt felmentette.

— JANUÁR 24-ÉN LESZ A FERDINAND-REND LOVAGJAINAK DISZEBÉDJE. Bucurestiből jelentik: Január 24-én a királyi palotában idén is vendéglátást tart a Ferdinand I. rend lovagjait. A tradicionális ebédet öfelsége II. Carol király elnököl.

(—) A bírósági tisztviselők bálja. A temesvári bíróságok tisztviselőinek egyesülete február 1-én rendezi meg hagyományos táncestélyét a Tiszti Kaszinó termeiben. A zenét két katonazenekar szolgáltatja.

(—) OLYAN EGYÉNEK, akiknek béliürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet inni.

— KIOSZTOTTÁK AZ IDEI BAUMGARTEN-DÍJAT. Budapestről jelentik: A Baumgarten-díjat szerdán délután osztották ki. A díjból 3—3 ezer pengő kaptak: Molnár Kata, Farkas Zoltán, Jékely Zoltán, Jankovich Ferenc, Laczko Géza, Halász Gyula, Ilyés Endre és Szabó Zoltán. Rajtuk kívül 1000 pengős díjat kapott Devecsery Gábor és Bözödy György erdélyi novellista.

(—) Román Bál Temesvárott. A temesvári Román Nőegylet az idén február 4-én, este kilenc órai kezdettel a Tiszti Kaszinó termeiben rendezi meg a Román Bálát, amelyre a közönséget ezúton is meghívják. A hölgyeket kéri, hogy lehetőleg román nemzeti öltözékben jelenjenek meg. A beléptidj személyenként 60 lei, diákoknak 30 lei.

— Szerencsétlenség a tengeren. Marseilleből jelentik: Tegnap éjjel két órakor a gibraltári rádióleadó a következő híreket közölte: Az Ulmus nevű hajó sürgős segítséget kér a többi hajóktól. — A Vaziristan nevű hajó jelenti, hogy rádióállomása ég.

(—) Az élelmezési céh tagjainak bálja. Az élelmezési ipar céha február 12-én, este 9 órai kezdettel a kultúrpalota — volt Ferdinand-szálló — első emeleti nagytermében nagyarányú farsangi mulatságot rendez. Az előkészületek már folyamatban vannak.

(—) Temesvárott megkezdődtek a közisztviselőjelölték képesítési vizsgálói. Az új közigazgatási törvény értelmében mindazoknak, akik köztisztviselő, vagy közalkalmazottak akarnak lenni, képesítési vizsgát kell tenniük. A temesi helytartóság területéről összesen ötszáz vizsgázó jelentkezett, akiket három csoportban vizsgáztatnak. Az első csoport vizsgálói tegnap kezdődött meg a helytartóságon, Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnökléte alatt. A mostani vizsgázók között van 21 érettségizett fiatalember, 75 pedig olyan, akinek csak négy elemi iskolája van. Ez utóbbiak altiszti állásokra pályáznak majd. Tegnap tartották meg az írásbeli vizsgát, amelynek eredményét ma hirdetik ki. Ma kezdődik a jelöltek szóbeli vizsgálói.

(—) Református istentisztelet a Kardos-telepen. Vasárnap, e hó 22-én, délután 3 órakor Nits István lelkész református istentiszteletet tart a Kardos-telepen, özvegy Tóth Istvánné házában.

Az angol kormány felszólította a lakosságot, hogy már most lássa el magát élelmiszerekkel háboru esetére

Harmincmillió darab élelmiszerjegyet nyomattak. — Az állami élelmezési hivatal hatalmas készleteket raktározott el

LONDONBÓL jelentik: Sir Auckland Geddes, a polgári légvédelem technikai szakértője, nagy beszédet mondott Londonban. Felszólította a lakosságot, hogy

már most lássa el magát élelmiszerekkel, háboru esetére,

hogy a háború ki-örésekor az élelmiszerpiac hirtelen megerhelése ne járjon zavarokkal. Felszólította ezenkívül a közönséget, hogy palackokban forralt vizet tároljon. Az elkövetkezendő háborúnak szerinte három fázisa lesz és ezek a következők:

1. A polgári lakosság biztonságának garantálása;
2. Fegyverkezés és nyersanyag-ellátás;
3. A hosszú ideig elartó véres háború előkészítése.

Kijelentette ezután, hogy senki sem állíthatja, hogy nem tudják megszervezni Anglia polgári lakosságának védelmét. Sokkal valószínűbb, hogy az Angliával szemben álló államok már a második fázisban nem tudnak lépést tartani.

(—) A háztartási iskola építkezése. Focsa Aurora, a háziasszonyok országos szövetségének képviselőjében Temesvárra érkezett és a gazdaszónyok egyesületének vezetőségével megjelent tegnap Marta Alexandru dr. királyi helytartónál és Ciupe Gheorghe dr. vezértitkárnál és a helytartóság részére átvett, félbenmaradt háztartási iskolának hat millió leies megváltási árának felmérését kérte. A küldöttség azt a választ kapta, hogy ez nem lehetséges, azonban a helytartóság nem zárkózik el az elől, hogy az építkezéshez esetleg segítséget adjon. A helytartóság hozzájárult a küldöttség azon kéréséhez, hogy az új háztartási iskola építkezését saját tervet szerint, az egyesület maga vezesse.

(—) Kinevezék a cégek működési engedélyt megadó temesi bizottság tagjait. Az új cégjegyzői törvény egyik fontos intézkedése az, a mely külön bizottságot jelöl ki annak a megállapítására, hogy mely cégek adhatók meg a jövőben a működési engedély. Az utóbbi hetekben számos cégbejegyzési kérvény érkezett a temesvári kereskedelmi és iparkamarához, de érdemben nem lehetett még dönteni, mert a működési engedélyt megszavazó bizottság tagjait még nem nevezték ki. Az „Argus” című lap most közli a Temes királyi helytartóság területén illetékes bizottság tagjainak névsorát, amely a következő: Ionescu A. D. temesvári táblabíró, rendes tag, Ramontean Coriolan táblabíró, póttag, Nichiciu Traian dr., a kereskedelmi és iparkamara képviselője, rendes tag, Vidrighin Bucur póttag, Cinghita Cornel nagyváros, az érdekképviseletek megbízottja, rendes tag, Lupu Ioan póttag, Ilinca Iuliu kereskedelmi felügyelő, a nemzetgazdasági minisztérium képviselője, Vica Grigore, a Banca Natională képviselője, rendes tag, Reda Ioan póttag.

— ZSIDÓ DIÁKOK SZOMBATON IS KÖTELESEK AZ ÁLLAMI KÖZÉPISKOLÁKAT LÁTOGATNI. Bucurestiből jelentik: A nemzetevelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések beszámoltak arról, hogy egyes állami középiskolák zsidó vallású növendékei szombaton nem akarnak dolgozni. Ezért a minisztérium most körrendeletet bocsátott ki, amelyben közölte, hogy valamennyi diák, függetlenül, hogy milyen vallásúak, kötelesek szombaton is teljes egészében végrehajtani a tanrend előírásait. A rendelet ellen vétők nem látogathatják az állami középiskolákat.

(—) A mezőgazdasági kamara milliós ingatlanvásárlásra. A temesvári mezőgazdasági kamara minisztertanácsi engedély alapján megvásárolta a Tudor Vladimirescu-ucca 38. szám alatti régi papírgyár telkét és az azon levő épületeket Cononv Traugott eddigi tulajdonostól. A vételár 3.510.000 lei. Az épületek egy részét a mezőgazdasági kamara löheremagtisztításra és mezőgazdasági vegyszeri laboratóriumának elhelyezésére bérelte és ezért évi 80.000 lei bérletet fizetett.

(—) Szerb vízkereszt. A görög keleti szerb egyház ma üli meg vízkereszt ünnepét. A temesvári szerb templomokban délelőtti tíz órakor nagyviselet tartanak. A nagyviselet után a Belvárosban az Unirii-térré, a Gvára városban a Traian-térré és Mehálában az Avram Iancu-térré vonulnak körmenetben a hívők a vízszentelési szertartásra.

— Mi meg tudjuk védeni Londont — mondotta — és a polgári lakosságot is. A védőtelettség megszervezésére új minisztériumot állítunk fel. Már ki is szemeltünk élére egy fiatal, rendkívül aktív férfiút. A fegyverkezések terén olyan óriási az előnyünk és olyan sokáig bírjuk a tempót, hogy talán nem is lesz olyan hosszú a háború, mert az ellenség képtelen lesz municióval és nyersanyaggal ellátni magát.

A Sunday Chronicle szerint eddig 30 millió élelmiszerjegyet nyomattak, amelyeket a háború kitörésének pillanatában minden felnőtt azonnal meg fog kapni. Minden kerületben élelmiszerellenőrök; neveznek ki megfelelő személynéket.

Az állami élelmezési hivatal óriási élelmiszerkészleteket raktározott fel

és az újabb élelmiszerek beszerzése most is folyamatban van. Anglia valamennyi fontos piacának vezetőivel közölték, hogy milyen szerenettel fognak beállítani az élelmezés terén. A kereskedelemügyi miniszter rövidesen bejelenti a parlamentnek az élelmezés ügyében eddig tett intézkedéseket.

Konstantinoviecs Karesi

cigány- és jazz-zenekarával bálók, lakodalmok, házimulatságok zeneszolgálatát vállalja. Vidékre is megy.

III. Doja-ucca 24. szám.

Ködképzés — légitámadás ellen

Stockholm. Jutland északi vidékén most próbálták ki nagy sikerrel azt a ködképző vegyszert, amelyet légi támadás esetén kívánunk felhasználni. A vegyszer összetételét a legnagyobb titokban őrzik. Kísérletek során a frederiksuaerli löszergyár és a vidék több városa felett létesítettek ködöt, a mely egy teljes órán keresztül láthatatlanná tette a löszergyárat, illetve a már említett városokat. Szakértők szerint a most kipróbált mesterséges ködön keresztül repülőgépről teljességgel lehetetlen lesz a városok megfigyelése, vagyis sikeres bombázása.

(—) Az ékszerészek önálló céhszoportot alakítanak. A céhtörvény rendelkezései értelmében a különböző ipari foglalkozásokat tíz csoportba osztották és így az ipari munkaadók foglalkozási ágakként önálló céhszoportokat alakítanak. A törvény az ékszerészek, óráskor és aranyművesek a vas- és fémipari, valamint a villanyserelők csoportjába nyertek beosztást. Mivel ezen céhszoport egyes tagjainak érdekei nem azonosak és munkájukban nincsen hasonlatosság, emel-fogva az ékszerészek fővárosi szindikátusa illetékes helyen eljárt a törvényes rendelkezések megváltoztatása érdekében. Ez a lépés eredménnyel is járt, amennyiben a minisztérium új céhszoportot alakított, amelybe az ékszerészek, óráskor, ezüstművesek, vésnökök, foglalók, optikusok és fogtechnikusok tartoznak. Ezzel az ipari munkaadóknak most már tizenegy önálló céhszoportja lesz.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, január 19-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvador gyógyszerház.

A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerház

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerház

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

SPORTSESEMÉNYEK

A VILÁG

Lelkes fogadtatásban részesítették a hazaérkezett román válogatottat

200 ezer leit eredményezett a tura. — Szadovszky utazótáskája Praszler nagy sikere Pireusban

A nagyszerű keleti turáról visszatért válogatott csapat hétfőn délelőtt 10 órakor érkezett meg a bucarestii pályaudvarra. Ekkor már hatalmas tömeg verődött egybe. Kijött az állomásra Luchide Octav szövetségi főitkár, valamint a szövetség vezetői közül számosan. Amikor a vonat befutott a bucarestii állomásra a közönség a hálókocsihoz, onnan az első osztályú kocsikhoz, majd még tovább, a másodosztályú kocsikhoz özönlött. Mindenki elsőnek akarta üdvözölni a játékosokat. Nagy meglepetésre a játékosok egymás után szállították ki a vonat — harmadik osztályából. Ugy látszik a hálókocsi csak a „nagy” válogatott kiváltsága. Feltűnően sok a nő az állomáson. Amikor egy-egy játékos kilépett a kocsiból, ismeretlen hölgyek ölelték első perceiben el is felejtkezett a kizárólagjáról, amelyet Görögországban vásárolt és a mely tele volt keleti ajándékokkal. Nemsokára megkerült a táská és benne hiánytalanul a feleségének hozott ajándékok halmaza. A játékosok valamennyien egyforma kizárólagjáról vásároltak Görögországban.

Ismerősök és ismeretlenek lelkesen szorongatták a játékosok kezét. Amikor Auer iránt érdeklődtek, dr. V. Stelea, a csapat kísérője mondta, hogy Ricsi lemaradt Constantában, mert nem volt beutazási engedélye, illetve nem volt láttamozva az utlevél. Auer Ricsi délután 5.30-kor érkezett meg a fővárosba.

Luchide Octav érdeklődésére Stelea dr. elmondotta, hogy a törökök nagyszerű fogadta-

tásban részesítették a csapatot, amely játékaival Törökországban is megnyerte a közönség tetszését. A továbbiak során Stelea dr. kijelentette, hogy a portya anyagi szempontból is igen előnyösen zárult, mert összesen 200 ezer leit sikerült tartalékolni. A játékosok minden egyes mérkőzés után hiánytalanul megkapták az előre megállapított jutalmakat. A tura ideje alatt a játékosok hangulata kitünő volt és a különítményt egy nagy családnak lehetett tekinteni, amelynek körében megértés és szeretet honolt. A tartalékolt 200 ezer leit szétosztják és pedig azon csapatok között, amelyek játékost adtak a válogatott csapat részére.

A játékosok mindegyike rengeteg ajándékot vásárolt össze, amelyeket akadálytalanul hozhattak be. A vámtisztviselők ezzel akarták meghálálni a csapat tagjainak, hogy sikerült egy olyan turát lebonyolítani, amely újabb dícsőségeit szerzett a román labdarúgásnak. A mérkőzések hőse kétségkívül Barátky volt, aki mesterien irányította az erős csapatot. Hasonlóan nagy sikere volt Praszlernek, aki Pireusban jobbszélsőt játszott. Játéka annyira megtetszett az egyik ott tartózkodó angol edzőnek, hogy kitartóan érdeklődött a játékos iránt. Természetesen Stelea dr. éber szemmel vigyázott, hogy a csapatot „hiánytalanul” hazavigye Bucurestibe. Bucurestii híradás arról számol be, hogy a szövetség nagyarányú bankettet rendez a játékosok tiszteletére, amelyre meghívják a játékosok hozzátartozóit is. Ezt meg is érdemli ez a fiatal játékosgárda, amely egész idő alatt határtalan lelkesedéssel és küzdenitüdről tett tanúságot.

Sporthírek mindenfelől

Anglia a bevétel felét kéri a bucarestii játékokért. A május 24-én Bucurestiben lebonyolításra kerülő Románia-Anglia válogatott mérkőzés lekötése most már végleges, mivel az angol szövetség is hozzájárult a román szövetség által indítványozott május 24-hez. Ugyanakkor az angol szövetség közölte az anyagi igényeket is. A kiadások fedezésére levont husz százalék lezárással a bevétel felét kéri. Ezt az ajánlatot a román szövetség elfogadta.

Március 12-én kezdődnek a B. divíziós küzdelmek. A nemzeti bajnokság bizottsága még nem állította össze véglegesen a B. divízió mérkőzéseinek műsorát, annyi azonban már biztosra vehető, hogy a bajnokság március 12-én kezdődik és május 21-én fejeződik be.

Három csapatkapitánya volt a B. válogatottnak. A B. válogatott csapat keleti turája során három csapatkapitánnyal rendelkezett, akik közül Duce háromszor, Barátky kétszer és Auer egyszer kapott megbízást a csapatkapitányi tisztség betöltésére.

Díjtalanul látogathatják az iskolás növendékek a labdarugómérkőzéseket. A labdarugószövetség már régebbi idő óta azzal a tervvel foglalkozik, hogy az iskolás növendékeknek engedélyt adnak arra, hogy a labdarugó mérkőzéseket díjtalanul látogathassák. A terv most megvalósul, amennyiben a szövetség megbízta Leonte Stoicarut, hogy a szükséges tervezetet készítse el, amelynek alapján már a tavaszi bajnoki idényben életbeléptetik a kedvezményt.

Ha nem jön Olaszország, a lengyel válogatott játszik Bucurestiben. Az olasz szövetség még nem válaszolt a tavaszi román-olasz válogatott mérkőzés megrendezésére vonatkozólag. Abban az esetben, ha az olaszok nem jönnek Bucurestibe, úgy a lengyel-román mérkőzést játsszák le, ugyancsak a román fővárosban.

Még nem választott elnököt az angol labdarugó szövetség. R. Pickford elhunytával üresedett elnöki tisztséget még most sem töltötték be. A legutóbb összehívott ülésen sem hoztak határozatot, ezt csak egy későbbi időpontban cselekszik meg, amikor már megegyezés jön létre az új elnök személyét illetően.

Török szövetségi vezetők véleménye a román csapatról. Amikor a román válogatott csapat első mérkőzését játszotta Sztambulban a török szövetség vezetői kijelentették, hogy azok közül a csapatok közül, amelyek Törökországban jártak, a román csapat a legjobb és az kellett a legjobb benyomást.

A Sportul Studentescue jégkorongcsapata legyőzte a Gloria csapatát. A fővárosi diák egyesület jégkorongcsapata hétfőn este ütközött meg az Oteteleaneanu jégpályán a Gloria együttesével, amelyet 4:2 arányban legyőzött.

Görögország rendezi meg az év balkáni atlétikai viadalokat. A balkáni atlétikai versenyeket ebben az évben valószínűleg Görögország rendezti meg. A bulgár szövetség ugyanis lemondott rendezési jogáról.

Mr. G. (V-ik Gusztáv svéd király)-Boelli pár nyerte a Skandinávia férfi páros bajnokságát. Skandinávia bajnokságáért vívott teniszmérkőzések során a Mr. G.—Boelli pár nyerte az országos férfi páros bajnokságot. Eredmény: Mr. G.—Boelli—Bellington—Engstroem 6:2, 6:1.

Megkezdtek edzéseiket az aradi divíziós csapatok

A nemzeti bajnoki küzdelmek február 26-án megkezdődnek. A bajnokság megkezdéséig az egyesületek igyekeznek okosan felhasználni a hátralevő időt és megfelelő előkészületeket tesznek, hogy a játékosok az erős küzdelmekre készen álljanak. Az aradi csapatok közül az AMEFA már a szabadban tartott edzést Stoffa Sándor irányítása mellett, míg a Gloria játékosai Mikóczy Gyula, az új középvezető-edző vezetésével, a Iosif Uljan-gimnázium tornatermében végeztek tornagyakorlatokat.

A FRANCIA SEBÉSZET egyik kiválósága, dr. Yves Delagenière egyetemi tanár, a minap azzal a szenzációs bejelentéssel lépte meg orvosait, hogy ezenül nem kell félni az azoknak, akik műlétnek ve ik alá magukat. Minden izgalom és aggodás nélkül lefeküdhetnek a műtőasztalra. „Gondoskodni fogok róla — mondotta —, hogy a betegek mint angelikus jó gyermekek viselkedjenek s a műét után nyugodtan, jó kedvében várják meg gyógyulásukat”. Hogy mivel éri el ezt a sebészeti terén nagyjelentőségű változást a francia professor, azt mingyárt meg is magyarázta. Egy egyszerű porral, amelynek skopochlorose a neve s amely vegyüléke a skopolaminnak és a chlorosenak. Az utóbbi a chlor és a glukose anyagaiból állítható elő. Ez az új szer csodálatos hatással van a betegre, szinte hipnotikus álomba ringatja. Amint beható a testbe, megszűnik minden fájdalom és megnyugtató érzés lép fel. A másik hatása, hogy egyszerre megszűnik az akarat működése és a beteg hajlandó megenni mindent, amit tőle kérnek. Az álomszágnak igen mély tünetei jelentkeznek és ebben az állapomban az orvos (hepapeutikus szuggesztióval) meglepő eredményességgel alkalmazható ilyenkor a pszichoterapius eljárás, amely a műtét beavatkozással kapcsolatos minden zavart megszüntet. Az eszméletlenség bekövetkezése után az orvos parancsokat adhat a betegnek, amelyeket az utasítás szerint azonnal vagy később végrehajt. Meglepő eredményeket értek el ezen a téren már eddig is. Dadozókat megtanították folyékonyan beszélni, félénk, ijedt emberekbe bizalmat, bátorságot öntöttek. Üldözési mániában szenvedőket megnyugodtak; súlyos idegben szenvedők visszanyerték jó kedélyüket. Meggyógyítottak ideges reszketésben szenvedőket, megrögzött alkoholisták leszoktak az ivásról, kleptomániás hajlamuk kigyógyultak beteges szenvedélyükből. Az új felfedezés, amelyet a francia orvosok most próbálnak ki, a beéget valóságilag kiszolgáltatja orvosának. Bizonyos, hogy nagy hatalmat ad annak a kezébe, aki ezt a varázsos hatású orvosságot másoltnak adogalja. Persze, ha e csodálatos szer hatását a tudomány is szentesíti.

AZ ANGOL ÉLETNEK egy szellemes figyelője és napi krónikása, Charles Graves, most lett negyven éves és ebből az alkalomból leszűrt élel apasálatait közkinccsé bocsátja azok számára, akik tanácsait szívesen hallgatják. Graves nem tartozik azok közé, akik rözsás színben látják maguk körül a dolgokat. Ha írásaiban életöröme és jókedélye gyakran megjelenik is, alapfelfogása sötétlenlábó. Pessimiztikusan beszél a házasságról. Tehetséges és jó gyermek szerető között egy akad. A boldogságról az a véleménye, hogy arról csak beszélnek az emberek. A nemzeti törvényesség ma jobban uralkodik, mint valaha; a gonoszság, a rosszindulat nyomában ott jár a bühbűdés. A bosszúállást a leghaszonalanabb és legkárosabb ösztönnek tartja. Az életművészet legnagyobb titka a nyugalom és kiegyensúlyozottság, a surilódások kikerülése. Nem mindenki tud adni és lemondani — mondja továbbá —, külön művészet kell ehhez. Oktalanság a szerencsés bízni és a házasság, amely vagy embert csinál valakiből, vagy letéri, akkor lehet csak boldog, ha egyenértékű lelkek találkoznak. Tartsuk meg mindenképpen fiatalos lelkesedésünket — fejezi be tanácsait —, eszményeinket; akkor se tagadjuk meg, ha szolgálva váltunk azoknak és ne legyünk hűtlenek sóba a hagyományokhoz. Sok okos életelv van ezekben a megalapításokban, de sok sötétbenlábás is. Charles Graves semmi esetre sem lehet megváltó azzal, amit a fatalság hibáján rónak fel, hogy felszínesen és könnyelműen, csak a napos odaláról nézi az életet.

AMERIKA A VILÁGPOLITIKA borus szemhátra dacára sem mond le a humorról. A jókedv és réfa mesterei most a nőket vették bűllük hegyére. Egy szellemes írót magyarázta a minap társaságában, hogyan kell banni a nőekkel.

— Bizonyos koron túl úgy kell kezelni őket, mint ha bankjegyek volnának.

Általános csodálkozás fogadta a rejtélyes kijelentést.

— Mingyárt megmagyarázom, — folytatta a humorista. — Ugy értem, hogy ha egy nő előttem például a negyvenet, fel kell váltani két huszra...

A százéves fotográfia

Száz éve annak, hogy a francia akadémia ülésén Arago tudós bejelentette az akkori idők legújabb vívmányát, a fényképezés feltalálását. Mint minden újdonsággal, úgy ezzel a találmánnyal szemben is nagy volt a bizalmatlanság. Mikor az első gőzvasút megindult, bajor orvosok óva intették a közönséget, ne üljenek az ördög művére, mert agyvrázkódást kapnak. Mások viszont azt javasolták, hogy kétoldalt deszkafalat kellene emelni a pálya mentén, nehogy elszédüljenek a „szédületes” sebességgel haladó vonatok kitekintő utasok. Lássuk csak, mennyi volt ez a szédületes sebesség? Tizenkét kilométer óránként. Vajjon mit szólnának ezek a néhai aggodalmaskodók, ha a mai száguldó világra ébrednének és megtudnák, hogy a sztratoszférában már óránként ezer kilométeres sebességet agyal a megdöbbentő emberi mérészség. Nem járt jobban Stephenson sem, mikor felvetette az első tengeri gőzös gondolatát. A szakemberek egyszerűen kinevették és lehetetlennek tartották, hogy egy ilyen jármű valaha is átkeljen az óceánon. Sőt: szolgálatunk a hitetlen tamaskodás közelebbi időbeli adataival is. Mikor Edison 1878-ban a párisi akadémiaiban az ő fonográfját bemutatta, Bouillaud akadémikus felugrott és dühösen ordította kezdett:

— Mégis csak sok, ez a csirkefogó azt hiszi, hogy a hasbeszélő tudományával becsaphat bennünket. — Az igazi tudósnak és feltalálónak mindig kevesebb volt a hitelük, mint Caesariotoknak, Rasputinoknak és egyéb kuruzsloknak, szélhámosoknak. De azért a derék Louis Jagues Dazvéré és Nicephore Niepce, a fényképezés feltalálói is, bevonultak a dicsőség révébe. Övék az alap gondolat. De kicsoda utat tett meg a külvilág megörökítő művészeté homályos kezdetétől máig. Ma bizony már csak a múzeumban vagy egy-egy ódon lakásban láthatunk olykor viaszdaquerotipet. A fényképezés csodálatosát fejlődött, finomult máig. Arnyékban, rajzban már a képművészet akar vetekedni. Nem ugrál már negyedórákon át a leborított kendő alatt a fotografus és művészetének előkelő színhelvét úgy hívja: fotomontázs. A fényképezőgép pedig a tudomány legbrilliansabb szolgája lett. Pontos képet kapunk a világegyetem legtávolibb csillag alakulatairól is. És ahogy feltárul előttünk a makrokozmosz, úgy a mikrokozmosz is elárulja a vizepp. A porszem eddig ismeretlen életét a végtelenül finom fotólenese után. Már befejezett tény a távolbaratofotográfálás is és ki tudja meddig fog még vinni ez a nagyszerű tudomány, amelynek kezdetén ott töprengt száz év előtt két szerény tudós a kezdetleges laboratóriumban...

A temesvári rádióállomás még ebben az esztendőben megkezdte működését

A temesvári rádióállomás még ebben az esztendőben megkezdheti működését. Stefanescu-Amza tábornok, volt miniszter a bucarestii rádióvezetőség megbízásából Temesvárra érkezett és a város házában tárgyalott Tieran Emil dr. alpolgármesterrel, majd vele együtt kihallgatáson jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartónál és Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértilkárnál. A rádióállomás épülete számára a város ingentelket bocsát rendelkezésre. Ennek kijelölése után az építés nyomban megkezdődik. A temesvári rádióleadó és stúdió létesítésére ötven millió lei áll rendelkezésre. A helytartóságon is nagy tetszéssel fogadták a rádióállomás létesítésének tervét és kijelentették, hogy azt melegen pártolják. Bizonyosra veszik, hogy az építkezés még a nyár folyamán befejeződik és azután nyomban megkezdik a szükséges műszerek és gépi berendezések felszerelését. Így megvan a remény, hogy a rádióállomás még ebben az esztendőben megkezdte működését.

A rádióállomás pilótája számára a belvárosi Duca-út és Paris-ucca sarkán levő telket szeltek ki. Ez a telek azonban a temesvári tőzsde tulajdona és így a város nem rendelkezhet szabadon fölötté. A város most érintkezésbe lép a tőzsde vezetőségével, amelynek cserébe egy másik telket ajánl föl. A telek ügyében különben Baran Coriolan dr. főpolgármesternek Bucurestiből való hazatérése után történik végleges döntés.

= KÖZGAZDASÁG =

A Sfátul Negustoresc az ideai adókievetés ellen

„Fenn kell tartani a tavalyi adót — minden emelés nélkül”

Az adóvallomások benyújtásának határideje e hó végén lejár és az érdekelte kereskedők és iparosok érdeklődéssel várják, hogy lesz-e az idén új adókievetés, vagy pedig az 1939—1940. pénzügyi évre is csak áthozzák a tavalyi adót, amely az 1937—1938. évről lett 20 százalékos hozzáadásával reportálva, áthozva.

A Sfátul Negustoresc beadványt nyújtott be a pénzügyminisztériumhoz, amelyben igen megzavirendő érveket hoz fel amellet, hogy az adókievetés az idén is mellőzni kell, jobban mondván fenn kell tartani a most folyó pénzügyi évben fizetett adókat. Az emlékirat mindenekelőtt rámutat arra,

hogyan voltaképpen nem is kereskedői érdek a tavalyi adó fenntartása,

hiszen ezek az adók, — ha nem is konjunktúrális —, de mindenesetre normális ütemű gazdasági életben lettek kivetve, amikor általában a jövedelem magasabb volt. Bizonyos és a román gazdasági élet strukturájától független, külső okok ma krizishullámokat éreztetnek, a világ-

piaci helyzet jelenségei érezhetőek és általában az árucere csökkent.

A költségvetés 1 milliárd 200 ezer lejt irányoz elő az egyenes adók bevételében, vagyis az állami összjövedelem 4 százalékát teszi ki. Ha csak megynként, 1 megynként, 1 millió lejt számolunk az adókievetés adminisztrációs költségeire, akkor kiderül, hogy

a befolyó adók 6 százalékát a kivetési munka emészi fel.

A jelenlegi gazdasági helyzetben — írja a Sfátul emlékirata — teljes nyugalom szükséges a belső reformok megteremtésére és a kereskedői társadalom hazafias érzéssel siet — a fenti okok dacára is —, hogy ha kell, áldozatok árán is biztosítsa az állam szükségleteit. Ezért a Sfátul Negustoresc javasolja, hogy a jövő pénzügyi évre reportálják az adókat minden emelés nélkül akként, hogy az így létező adó mennyisége ellen sem az adózó, sem a kincstár ne érhessen fellebbezéssel.

Leszállították a cseh behozatali gabonavámokat

Csehszlovákia gazdasági élete gyökeres átalakulás előtt áll és főleg a mezőgazdasági megszerzés termő területekben folytatkozott meg és a jövőben intenzívebb mértékben van a mezőgazdasági cikkek behozatala utalva. A román behozatali megkönnyítése végett, január 10-től kezdve vagononként 100 cseh koronával leszállította a vámat. Az új cseh importvámok a következők: búza 22, rozs 25, zab 34, árpa 26 cseh korona.

Árfolyamok, gabonaárak

SZERDA, JANUÁR 18.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint: 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, néme: márka 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiacra csak a tengeri és az olajmagvak iránt van kereslet, míg a többi gabonamű iányzata esendes és a piac üzletlenn. A piaci árak a következők: temesi buza 380, torontáli buza 390, örlöképes tengeri 335, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 390, tökmag 680, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

(=) Gyéren jelentkeznek az exportőrök. A temesvári kereskedelmi és iparkamarához, mint közöltük, megérkeztek a kérvényminták és a kérdőívek, amelyeket az exportőröknek január 24-ig be kell terjeszteni a hivatalos lajstromba való felvétel céljából. Egy kérvénymintát és három kérdőívet kell az exportőrnek kitölteni és amennyiben ennek a feltételnek a kitöltött időn belül nem felel meg, az exportüzletben eszentul nem vehet részt. A kamaránál eddig mindössze negyven exportőr jelentkezett, jöllehet a kamara területén több száz exportőr folytat kiviteli kereskedelmet. A kamara újból felszólítja az érdekelteket, hogy a kellő lépéseket mielőbb tegyék meg, mert ellenkező esetben az exportüzletből kizárják őket.

= FRANCIA CÉG ROMÁNIAI KÖZTARTÓZASA NEM HAJTHATÓ BE. A pénzügyminisztérium közölte valamennyi pénzügyi igazgatósággal, hogy Franciaországgal a kettős megadótatás kiküszöbölése, valamint a kölcsönös pénzügyi behajtás tárgyában tárgyalások indultak és ezért a francia cégek romániai vagyonára alkalmazott végrehajtás felfüggesztendő. A francia székhellyel bíró cég ellen bármely állami követelés fejében csak olyan biztosítási intézkedést tehet, amely a vállalat menetét nem akadályozza. A folyamatban levő fellebbezési és felfolyamodási ügyek folytatandók.

= KOMPENZÁCIÓS ÁRFOLYAMOK. A bucarestii piacon a következő fontsterling kompenzációs árfolyamok alakultak ki: 80 százalékos kvótára importáru 1700—1730 lei, 60 százalékos csak Angliából behozható árunál 1250—1260 lei, 20 százalékos a gyarmatokról behozható árunál 1460 lei, a B. kompenzációs listán: Angliából 1150 lei, gyarmatokról 1340 lei. Lényeges üzletkötések nem voltak.

= UJ ROMÁN—MAGYAR TŰZIFAEGYEZMÉNY. A román—magyar fakiviteli szerződés szerint a Romániából Magyarországra vitt tűzifa 67 százaléka a román kiviteli konzern által értékesítettek, míg 33 százaléka a magyar kormány által nyer felosztást. A magyar kormány a szerződés megújítása kapcsán arra törekszik, hogy az egész mennyiséget átvegye és intézkedjék a felosztás iránt, de ez a terv a román kiviteli cégek élénk ellenzésével találkozott, mert aztal, hogy a tűzifa centrálisan vétetik át, megszűnne a szabad verseny, de egyébként is visszaszne a forgalom.

= A PIRIT KEDVEZMÉNYES FUVARJA. A vasút vezérigazgatósága február 1—július 31. időközre 20 százalékos kedvezményt ad a pirit szállítására a belföldi forgalomban.

= A VEGYIPARI TERMÉKEK FORGALMI ADÓJA. A pénzügyminiszter úgy rendelkezett, hogy a vámtarifa 1733. tétele alá foglalt, úgynevezett közelebből meg nem jelölt vegytermékek forgalmi adója 6 százalékos. A multban egyes vámhivatalok csak 3 százalékos forgalmi adó: vetettek ki és a miniszteri rendelet szerint a különbözet az importáló cégektől beszedendő.

= FIZETÉSI EGYEZMÉNY MAGYARORSZÁGGAL. A Magyarországgal való devizakompensáció akadálytalanul bonyolódik, de a két ország között még függő kérdést képez a zárolt leu számla. Magyarországi bankokban 350 millió lei blokátn fekszik és az eddigiek szerint ez az összeg csak nagyon lassú ütemben nyer likvidálást. Felmerült egy, a két ország közötti konferencia terve, amely új fizetési egyezményt kötne főleg a zárolt számlák ügyében.

Gyilkosság a moziban

Mindenki, aki már most előfizet, február elsejéig ingyen kapja a lapot

a Déli Hírlap regényének címe, melynek közlését JANUÁR 22-én megjelenő számunkban kezdjük meg

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 19.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek háztartási tanácsok. 12: Országór-óra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.15: Lucretia Popovici-Pretorian zongorázik. Al. Theodorescu hegedül és Ion Fotino gondolkázik. 19.40: Énekhangverseny. 20: Prf. Gh. Operscu előadása. 20.20: Grigoras Dinicu zenekara. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.20: Hírek, sport. 22.40: A hangverseny folytatása. 23.15: Zenekabaré. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étvend, közlemények. 9.40: Hírek. 10: Ószláv nyelvű görög katolikus szentmise. 11.40: Vízkereszt vízszelzés és Ung partján. Közvetítés Ungvárról. 1.10: Szmironov Szergej balalajkazenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Beszkárt-zenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 4.15: Itt a farsang. Előadás. 5.45: Mezőgazdasági félóra. 6.20: Tánccselezek. 7: Az Indiai óceán. Felolvasás. 7.30: Jancsin Ferenc hegedül. 8.05: Hírek. 8.20: Pertis Pali és cigányzenekara. 9.10: „A Cornevillei harangok”. Operett három felvonásban. 10.20: Hírek. 11.35: Időjárásjelentés. Majd: Hírek német és olasz nyelven. 12.15: Hírek angol és francia nyelven. 12.25: Kurina Simi és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Rossini-Respighi: A bűvös bolt. Balletzene hanglemezeiről. 7: Tánccselezek. 7.30: Angol nyelvoktatás. 8.05: Pertis Pali és cigányzenekara. 8.10: Cézanne művészete. Előadás. 9.10: Szalonzene. 10: Hírek.

Bécs. 19.15: Zene. 20: Hangjáték. 22: Operaelőadás.

Belgrád. 19.15: Szimfonikus hangverseny. 21: Orosz dalok. 21.45: Népdalok. 22: Havai gitár. 22.30: Jugoszláv dalok. 23.15: Zongorajáték.

Milánó. 18.15: Ének. 22: Operaelőadás. **Strassburg.** 20.30: Orgona zene. 21.30: Zenekari hangverseny. 23.15: Lemezek. 24.45: Lemezek.

Varsó. 20: Szórakoztató zene énekszámokkal. 22.30: Szólistahangverseny. 22.50: Tánccselezek. 24.05: Lengyel zene.

PÉNTEK, JANUÁR 20.

Bucuresti. 6.35: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazenekar. 19: Szociális krónika. 19.15: Énekhangverseny. 19.40: Prof. Nicolae Iorga előadása. 20.05: Paul Jelescu zongorázik. 20.35: Operaközvetítés. 21.30: Hírek. 22.40: Sport. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étvend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Az öreg

ember idegrendszere és lelki élete. Felolvasás. 11.45: Megvan-e még a frigszekrény? Felolvasás. 1.10: Felvinczi Takács Alice hegedül. 1.40: Hírek. 1.50: Pilyinyi Erzsébe, énekel. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Koczé Antal és cigányzenekara. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diák-félóra. 5.45: Hírek. 6: Nagy olasz művészek és kiemesterek. 6.30: Rácz Elek cimbalmozik. 6.50: Sportközlemények. 7: Politika és hadvezetés a magyar történelemben. Előadás. 7.30: Szalonzene. 8.05: Hírek. 8.30: Romani: Norma című operájának közvetítése. 10: Hírek. 11.30: Időjárásjelentés. Majd: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Kiss Lajos és cigányzenekara. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.25: Szalonzene. 7.30: Gyorsírotanfolyam. 8.05: Katonazenekar. 9.30: Mai idők. Előadás. 10: Hírek. 10.20: Tánccselezek. 11: Időjárásjelentés.

Bécs. 19: Fuvószene. 20: Közvetítés kabarékbl és varietékből. 21.10: Hangjáték. 22: Lemezek. 23.35: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.45: Táncczene. 21: Népdalok. 22.30: Táncczene. 23.15: Könnnyü zene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 22: Zenekari hangverseny, utána táncczene.

Strassburg. 20.30: Fuvószene. 21.30 Lemezek. 22.15: Lemezek. 23: Zenés hangjáték.

Varsó. 19.55: Szórakoztató zene énekszámokkal. 22: Karének. 22.15: Szimfonikus hangverseny. 23.45: Lemezek.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei. minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. A az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Tele. fon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Tele. fon 13.

Állást keres

Zsúvokra, nagy vacsorákra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Zsuzsa III., Str. Diaconul Coresi. 24. 593

Mosást, vasalást, takarítást vállalom szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadóban. 2843

Lakás

torozott szoba, fürdőszoba használat. Kívánatra reggeli és ebéd készíttel. Cím a kiadóban. 3530

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás

és

egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házközvetésénél.

Bútorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használat. az erzsébetvárosi villanegyedben március 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 581

Bútorozott szobát keres intelligens öreg úrnő, teljes ellátással, lehetőleg az I. kerületben. Címetek kérem a kiadóba leadni. 334

Kétszobás lakás február 1-re kerestetik. Címetek „1500” jellegére a kiadóba kérem. 335

Adás-velet

Hegedű kottatartó megvételre kerestetik. Timis nyomda I. Piata Brătianu No. 3. 334

Veszek mélyített ezüst tészta tálát, hozzávaló sósierrel. Címetek súly és árjelöléssel a kiadóba kérem leadni. 604

Daxli kölykök pár hetesek eladók II. Str. Petre Tegel 2. II. em. 339

1939. ÉVI LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

Kezdet: március 5.

Minden felv. lágosítást megad

LEIPZIGER MESSAMT

LEIPZIG - Németország

és

Angerbauer Jenő tb. képviselő, Timișoara, I. Strada

Gen. Praporgescu 2. — Telefon: 25-36.

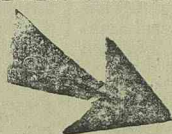

60% utazási

kedvezmény

az összes német

vasuti vonalakon

Hirdessen a
DÉLI HIRLAP-ban

A Golf-áram tropikus hazáiába

A „Caribia”, „Cordillera”, „Orinoco”, „Iberia” nevű motoros hajókkal havonta két téli utazás

Nyugat-Indiába, Közép-Amerikába, Kubába és Mexikóba

1939. tavaszán hét közéntengeri és Atlanti óceáni szicetutazás a „Milwaukee” és a „St. Louis” nevű motoros hajókkal. Első indulás Genuából 1939. március 4-én

Tanulmányi utak Észak-Amerikába érdekes programmal, egész éven át. Utazás az 1939-iki newyorki világiállításra

Időszerű árak mellett a legdúsabb programmal tölthető utazások

Hamburg-Amerika Linie.

Felvilágosítások és prospektusok: Hamburg-Amerika Linie S. A. R. Timișoara, Str. Mercy 1. Tel.: 36-66

Nyomtatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad.